

Računovodstveni i porezni tretman uvoza i stjecanja dobara iz Europske unije

Bolić, Božena

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:606632>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-26**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Računovodstvo i revizija

**RAČUNOVODSTVENI I POREZNI TRETMAN
UVOZA I STJECANJA DOBARA IZ EUROPSKE UNIJE**

Diplomski rad

Božena Bolić

Zagreb, travanj 2020.

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Računovodstvo i revizija

RAČUNOVODSTVENI I POREZNI TRETMAN
UVOZA I STJECANJA DOBARA IZ EUROPSKE UNIJE
ACCOUNTING AND TAX TREATMENT OF IMPORT AND
ACQUISITION OF GOOD FROM EUROPEAN UNION

Diplomski rad

Božena Bolić, 0067527132

Mentor: Prof.dr.sc. Boris Tušek

Zagreb, travanj 2020.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Božena Polić

Ime i prezime studenta/ice

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je Diplomski rad
(vrsta rada)
isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student/ica:

U Zagrebu, 01. 04. 2020. g.

B. Polić
(potpis)

SAŽETAK

Uvoz, odnosno stjecanje svih vrsta roba i proizvoda čini značajan udio u gospodarstvu Hrvatske unazad dvadeset godina. Ulaskom u Europsku uniju Hrvatska se obvezuje na primjenu uredbi, direktiva i smjernica pravne stečevine Europske unije koja značajno mijenja uvjete trgovanja s ostalim zemljama članicama, ali i cjelokupni sustav poreza na dodanu vrijednost. PDV je najznačajniji oblik poreza, s obzirom na prihode koji država ostvaruje njegovim ubiranjem od strane poreznih obveznika. Iako je tržište između zemalja članica u potpunosti otvoreno, pojedina poduzeća se i dalje orijentiraju na uvoz iz trećih zemalja. Cilj rada je analizirati razlike koje se javljaju između uvoza iz trećih zemalja te stjecanja dobara iz Europske unije sa računovodstvenog, ali poreznog aspekta, odnosno poreza na dodanu vrijednost te kako te razlike utječu na sudionike u cjelokupnom procesu razmjene dobara.

Osim harmonizacije s poreznim sustavom, Hrvatska se suočila s implementacijom kompleksnog carinskog sustava Europske Unije koji omogućava slobodan promet robom bez naplate carinskih davanja i ostalih pristojbi između zemalja članica, dok se na uvoz iz trećih zemalja i dalje primjenjuju jednake carinske pristojbe. Takav sustav utjecao je i na utvrđivanje nabavne vrijednosti robe i njegovu računovodstvenu evidenciju čiji će se efekti prikazati u radu.

Na kraju se mogu donijeti određeni zaključci o prednostima i nedostacima uvoza iz trećih zemalja, odnosno stjecanja iz Europske unije na poslovanje poduzeća, ali i cjelokupno gospodarstvo Hrvatske.

SUMMARY

Import, the accumulation of different kinds of wares and products, presents a significant part in the economy of Croatia for the past twenty years. By entering the European Union, Croatia has been obligated to apply laws, directives, and guidelines of the European Community which, in turn, changes the conditions of trade with the other member states, as well as the complete system of the value added tax. If the income of a certain country is considered by the tax, which is collected from the tax payers, value added tax is the most significant form of taxes. Eventhough commerce is completely open between the member states, certain companies are still oriented according to the import from third world countries. The goal of this paper is to analyze the differences of import which are brought into attention when third world countries are compared with the European Union member states from two aspects: accounting, and value added tax. Also, it is important to emphasize how these differences affect the parties included in the process of exchanging goods.

Besides the harmonization with the tax system, Croatia was faced with implementing the complex customs system of the European Union which allows anunsupervised traffic of goods without collection of customs duties and other fees between the member states. However, import from third world countries is still subjected to the same custom fees. This system has also affected the decisions indetermining the cost of the gods and its accounting records. These effects will be further discussed in the paper.

It is evident in the end that certain conclusions can be drawn from the positives and the negatives about the import from the third world countries, about the business heritage from the European Union which affects company management, as well as the effects on the complete Croatian economy.

SADRŽAJ

1.	Uvod	1
1.1	Predmet i cilj rada	1
1.2	Izvori podataka i metode prikupljanja.....	1
1.3	Sadržaj i struktura rada	2
2.	Temeljna obilježja prometa dobara	2
2.1	Uvoz iz trećih zemalja.....	4
2.2	Stjecanje dobara unutar Europske Unije.....	8
2.3	Carinski propisi i oslobođenja	14
3.	Porezni tretman uvoza i stjecanja dobara iz Europske Unije	20
3.1	Odredbe Zakona o porezu na dodanu vrijednost.....	21
3.2	Odredbe Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost.....	29
3.3	PDV- identifikacijski broj.....	32
3.4	Načelo države odredišta i porijekla	35
3.5	Prag stjecanja	37
4.	Računovodstveni tretman uvoza i stjecanja dobara iz Europske unije na praktičnom primjeru poduzeća „ Sparta trgovina d.o.o.“	39
4.1	Općenito o trgovinskoj djelatnosti	39
4.2	Utvrđivanje poreza na dodanu vrijednost i računovodstvena evidencija uvoza	40
4.3	Utvrđivanje poreza na dodanu vrijednost i računovodstvena evidencija stjecanja	53
4.4	Ključne razlike u računovodstvenom tretmanu uvoza i stjecanja dobara	61
5.	Zaključak.....	65
	LITERATURA.....	66
	POPIS SLIKA	70
	POPIS TABLICA.....	70

1. Uvod

1.1 Predmet i cilj rada

Usvajanjem pravila, procedura i propisa Europske Unije (u nastavku: EU) dolazi do promjena u transakcijskim poslovima između zemalja članica, ali i trećih zemalja. Kroz rad se opisuju počeci stvaranja jedinstvenog tržišta koje je jedan od glavnih ciljeva EU uključujući pritom sve strane koje sudjeluju te promjene koje su utjecale na poslovanje svih subjekata. Bitne promjene se odnose i na izmjenu carina i carinskih postupanja prilikom uvoza ili stjecanja dobara. Roba koja se uvozi i dalje je podložna carinama i carinskim davanjima, dok je stjecanje dobara u potpunosti oslobođeno carine i carinskih davanja, ukoliko drugačije nije propisano. Poslovanje subjekata je i dalje podložno konstantnoj izmjeni, zakona, pravila i propisa koje je potrebno implementirati u što kraćem roku.

Najveća promjena koja je utjecala na poslovanje subjekata je nova definicija uvoza te uvođenje novog pojma „stjecanje dobara“. Uvođenjem nove terminologije, dolazi i do promjena prilikom oporezivanja transakcija porezom na dodanu vrijednost (u nastavku: PDV). PDV predstavlja neizravan porez koji ima značajnu financijsku ulogu u gospodarstvu, čijim se ubiranjem financiraju javna davanja. Kada se dobra uvoze iz trećih zemalja, PDV obračunava carinarnica te dolazi do stvarnog odljeva novčanih sredstava iz poduzeća, dok se kod stjecanja dobara PDV promatra kao obračunska kategorija, odnosno nema stvarnog odljeva novčanih sredstava, obzirom da poduzeće ima pravo na odbitak pretporeza uz sve zadovoljene uvjete.

Kroz rad se opisuju navedeni pojmovi te razlike koje se javljaju između njih. Fokus je na njihovom poreznom tretmanu i računovodstvenoj evidenciji, popraćeno na primjeru uvoza i stjecanja dobara poduzeća SPARTA d.o.o. koje se bavi uvozom i veleprodajom kućanskih potrepština. Primjerom se opisuje razlika između uvoza i stjecanja u računovodstvenom i poreznom smislu te utjecaj na poslovanje poduzeća ali i gospodarstva.

1.2 Izvori podataka i metode prikupljanja

Kao izvori podataka koriste se različite vrste publikacija, odnosno knjige, časopisi, znanstveni i stručni članci iz područja poreza i računovodstva koji se odnose na problematiku rada. Jedna

od metoda koja se koristi je metoda deskripcije koja se odnosi na postupak jednostavnog opisivanja činjenica. Pomoću navedene metode opisuju se događaji i poslovne promjene koje nastaju uslijed uvoza i stjecanja dobara od strane poduzeća SPARTA d.o.o. te razlika između navedenih transakcija. Metodom analize se raščlanjuju složeniji pojmovi i događaji na jednostavnije dijelove, a u ovom slučaju raščlanjuju se promjene koje su se dogodile prilikom ulaska u EU, a imaju utjecaj na cjelokupno poslovanje subjekata. Metodom komparacije se uspoređuje stanje prije i poslije ulaska u EU te sličnosti i razlike između uvoza i stjecanja dobara.

1.3 Sadržaj i struktura rada

Rad se sastoji od pet dijelova. U prvom dijelu se definira predmet i cilj rada, izvori podataka te metode koje su se koristile prilikom prikupljanja istih. Kroz drugi dio se teoretski opisuju temeljna obilježja prometa dobara, odnosno, samo značenje pojmova uvoza i stjecanja dobara, kao i carine i carinskih propisa koji imaju značajnu ulogu prilikom uvoza. U trećem dijelu su opisane odredbe koje proizlaze iz Zakona o porezu na dodanu vrijednost te Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost kao i novi pojmovi koji su uvedeni prilikom ulaska u EU, a odnose se na PDV-identifikacijski broj, načelo države odredišta i porijekla te prag stjecanja. Četvrti dio odnosi se na primjer iz prakse, odnosno utvrđivanje poreza na dodanu vrijednost te računovodstvenu evidenciju uvoza i stjecanja dobara od strane poduzeća SPARTA d.o.o., ali i ključne razlike koje se javljaju prilikom utvrđivanja porezne osnovice te računovodstvene evidencije uvoza i stjecanja. Zaključkom se sažimaju i objašnjavaju prethodno navedene činjenice koje su vezane uz uvoz i stjecanje dobara te njihovo razlikovanje kako u teoriji tako i u praksi, kao i utjecaj na gospodarstvo.

2. Temeljna obilježja prometa dobara

Kako bi se što bolje pripremila za ulazak u EU, Republika Hrvatska je postala članica CEFTA-e 6. prosinca 2002.godine. CEFTA je multilateralni ugovor o slobodnoj trgovini, punog naziva Central European Free Trade Agreement ili u prijevodu Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini. Prvobitna ideja tog ugovora je što bolja priprema zemalja članica za ulazak u EU te pružanje financijske pomoći zemljama u tranziciji. Glavni cilj CEFTA-e je uspostava zone slobodne trgovine u regiji koja će utjecati na suradnju država jugoistočne Europe. Ugovor je jamčio sklapanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma koji su se

odnosili na slobodnu trgovinu među zemljama članicama, brži razvitak komercijalnih djelatnosti te poboljšanje životnog standarda stanovništva zemalja članica.

Na dan ulaska Republike Hrvatske u EU svi hrvatski zakoni i provedbeni propisi koji se odnose na promet dobara, odnosno trgovinsku politiku, prestaju biti na snazi. Ulaskom u EU, Republika Hrvatska se obvezala na primjenu Zajedničke trgovinske politike koja je osigurala liberalizaciju trgovine, slobodnu trgovinu sa zemljama članicama te usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonima i propisima EU. Republika Hrvatska postaje dio jedinstvenog unutarnjeg tržišta na kojem ne postoje carinske i necarinske prepreke, smanjeni su troškovi prekograničnog poslovanja, došlo je do povećanja konkurencije na tržištu, ali je isto tako omogućen i slobodan pristup tržištu svih članica EU.

Veliku ulogu u integriranju hrvatskog gospodarstva na europsko i globalno tržište igra i članstvo Republike Hrvatske u Svjetskoj Trgovinskoj Organizaciji (engl. WTO – World Trade Organisation). Republika Hrvatska je postala članica WTO-a 30. studenoga 2000.godine kao 140. država članica nakon okončanja bilateralnih pregovora sa 19 članica o carinskim stopama za razmjenu robe. Članstvo u WTO-u se nastavlja i nakon ulaska Republike Hrvatske u EU. Republika Hrvatska svoju trgovinsku politiku temelji na stavovima i strukturama EU, ali određeni dio aktivnosti ostaje u nadležnosti Republike Hrvatske kao samostalne članice WTO-a. Republika Hrvatska sudjeluje u aktivnostima radnih tijela WTO-a, radnih skupina za pristupanje novih članica WTO-a te u izvršavanju prava i obveza koje proizlaze iz članstva u WTO-u, čime se potvrđuje status Hrvatske kao aktivne i samostalne članice¹.

U gospodarskom smislu, Republika Hrvatska se ubraja u skupinu malih država sa resursima koji ju definiraju kao srednje bogatu državu. Vanjskotrgovinska razmjena, prvenstveno izvoz, predstavlja izuzetnu važnost za snažniji i brži gospodarski rast i razvoj. Razlozi zbog kojih je uvoz znatno dominantniji od izvoza u Republici Hrvatskoj su usitnjena proizvodnja hrvatskog gospodarstva, nedostatni proizvodni kapaciteti, nedostatak jasne izvozne strategije, teži pristup kapitalu, problemi sa transferom novih tehnologija i znanja². Obzirom da izvoz u

¹ Turčić, Z. (2015) Hrvatsko gospodarstvo u vanjskotrgovinskoj razmjeni. *Poslovna izvrsnost* [online], 9 (1). Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=206356 [12. veljače 2020.], str. 168

²Kovač, I. (2012) Analiza međunarodne robne razmjene Republike Hrvatske od godine 2001. do 2010. *Ekonomski pregled* [online], 63 (1-2). Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=117287 [17.veljače 2020.], str. 90

najvećoj mjeri ovisi o pristupu financijskim resursima, i dalje je povoljnije većinu proizvoda uvoziti iz ostalih zemalja.

Prema konačnim podacima Državnog zavoda za statistiku iz 2018. godine o robnoj razmjeni Republike Hrvatske sa inozemstvom, zabilježen je porast i uvoza i izvoza u odnosu na 2017.godinu. Ukupan izvoz Republike Hrvatske u 2018.godini iznosio je 108 milijardi kuna što je za 3% više u odnosu na 2017. godinu. Uvoz Republike Hrvatske je također rastao u odnosu na 2017.godinu za 8% te ukupno iznosi 176 milijardi kuna. Obzirom na snažniji rast uvoza u odnosu na izvoz, pokrivenost uvoza izvozom iznosi oko 61% , smanjena za 3% u odnosu na 2017.godinu. Prethodno navedeni nedostaci izvoza koji imaju značajan utjecaj na cjelokupno gospodarstvo vidljivi su iz statističkih izvještaja u kojima je vidljiv značajan i konstantan rast uvoza. Najznačajniji vanjskotrgovinski partneri Republike Hrvatske u 2018.godini su Italija, Njemačka i Slovenija. U Italiju je izvezeno gotovo 15% od ukupnog izvoza, za 10% više nego u 2017.godini, dok je Republika Hrvatska iz Njemačke uvezla više od 15% od ukupnog uvoza. Njemačka je tako država u koju se u 2018.godine najviše uvozilo, ali i država iz koje se najviše izvozilo. Što se tiče vanjskotrgovinske razmjene sa trećim zemljama, Bosna i Hercegovina te Srbija su najvažnije izvozno tržište izvan EU³.

S aspekta međunarodne ekonomije, za rast i razvoj hrvatskog gospodarstva potrebno se zalagati za izvoz s povoljnom strukturom vezanom uz proizvode s dodanom vrijednošću te što veću pokrivenost uvoza izvozom. Internacionalizacija je omogućila jednostavniji transfer znanja i tehnologije čak i za srednje razvijene zemlje kao što je Hrvatska, zbog čega je potrebno iskoristiti benefite dostupnosti svih čimbenika koji su potrebni za razvoj gospodarstva u cjelini, a samim time i za poboljšanje životnog standarda stanovništva što i je jedan od glavnih ciljeva pristupa EU.

2.1 Uvoz iz trećih zemalja

Nakon ulaska u EU, uvoz i dalje ostaje predmetom oporezivanja, ali se između država članica EU definira kao stjecanje dobara. Sukladno članku 30. Direktive Vijeća 2006/112/EZ uvoz se definira kao ulazak robe koja nije u slobodnom prometu u EU. Također, uvozom se smatra i ulazak robe u EU koja je u slobodnom prometu te dolazi iz trećeg područja, međutim čini dio carinskog područja EU, ali nisu dio područja EU na koje se primjenjuje navedena Direktiva.

³ Državni zavod za statistiku (2019) Priopćenje: Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom u 2018. godini [online]. Dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/04-02-02_01_2019.htm [21.04.2020.]

Kod uvoza dobara s trećih područja provodi se uvozni postupak te se naplaćuje PDV, dok se za potrebe carine taj postupak neće provoditi. Obračun carine i PDV-a je u nadležnosti Carinske uprave⁴.

Primjer 1⁵.

Hrvatski porezni obveznik uvozi dobra u Republiku Hrvatsku iz Španjolske s Kanarskog Otočja. Kupljena dobra su bila u slobodnom prometu.

Kanarski otoci čine dio EU, ali spadaju pod treća područja zbog čega se za navedeni uvoz dobara provodi uvozni postupak i plaća PDV. Obzirom da je roba bila u slobodnom prometu na Kanarskim otocima, carinski postupak se ne provodi jer je riječ o dijelu carinskog područja EU pa se ovakva transakcija u smislu carinskih propisa ne smatra uvozom dobara na područje EU⁶.

Mjesto uvoza dobara sukladno članku 6. Direktive 2006/112/EZ čini država članica na čijem se teritoriju nalazi roba prilikom ulaska u EU. Prilikom uvoza moguća su odstupanja od navedene definicije ukoliko se radi o robi koja nije u slobodnom opticaju te se stavlja u jedan od postupaka ili situacija koje su definirane Direktivom 2006/112/EZ u članku 156:

- Isporuka robe koja je namijenjena podnošenju na carinjenje te se stavlja u privremeno skladištenje
- Isporuka robe koja je namijenjena stavljanju u slobodnu zonu ili u slobodno skladište
- Isporuka robe koja je namijenjena stavljanju u postupke carinskog skladištenja ili postupak unutarnje proizvodnje
- Isporuka robe koja je namijenjena ulasku u teritorijalne vode radi ugradnje u platforme za bušenje ili proizvodnju te
- Isporuka robe koja je namijenjena ulasku u teritorijalne vode radi opskrbe gorivom i namirnicama platforme za bušenje ili proizvodnju⁷.

⁴ EUR-Lex (2006). Direktiva Vijeća 2006/112/EZ [online]. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=EN> [21. travnja 2020.], str. 133

⁵ Baban, I. (2016). PDV: Posebnosti poslovanja sa EU i trećim zemljama [online]. FINPROJEKT. Dostupno na: <http://finprojekt.hr/wp-content/uploads/2016/05/PDV-POSEBNOSTI-POSLOVANJA-SA-EU-I-TRE%C4%8CIM-ZEMLJAMA.pdf> [17. Veljače 2020]. Str. 37

⁶ Baban, I. (2016). PDV: Posebnosti poslovanja sa EU i trećim zemljama [online]. FINPROJEKT. Dostupno na: <http://finprojekt.hr/wp-content/uploads/2016/05/PDV-POSEBNOSTI-POSLOVANJA-SA-EU-I-TRE%C4%8CIM-ZEMLJAMA.pdf> [17. Veljače 2020]. Str. 37

⁷ EUR-Lex (2006). Direktiva Vijeća 2006/112/EZ [online]. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=EN> [21. travnja 2020.], str. 153

Osim navedenih postupaka i situacija, postoji mogućnost stavljanja robe koja nije u slobodnom opticaju u postupak privremenog uvoza uz potpuno izuzeće od uvoznih carina ili u postupak vanjskog provoza pa se tada mjestom uvoza smatra država članica na čijem se teritoriju roba više neće nalaziti u niti jednom od prethodno navedenih postupaka. Ukoliko je riječ o robi koja je u slobodnom opticaju te se stavlja u jedan od postupaka ili situacija definiranih člankom 276. i 277. Direktive 2006/112/EZ tada je mjesto uvoza država članica na čijem teritoriju roba prestaje biti obuhvaćena tim postupcima ili situacijama. Dobra koja su ušla na područje EU te se nalaze u nekom od prethodno navedenih postupaka ili situacija ne smatraju se uvezenima⁸. Tek onda kada se dobra puste u slobodan promet, oporezuju se u državi članici u kojoj su puštena u slobodan promet, odnosno u onoj državi u kojoj dobra više nisu obuhvaćena navedenim postupcima ili situacijama koji se smatraju postupcima odgode plaćanja uvoznih davanja, uključujući i PDV.

Oporezivi događaj te obveza obračuna PDV-a kod uvoza nastaju prilikom uvoza robe kako je definirano člankom 70. Direktive 2006/112/EZ. Ako se dobra nalaze u nekim od carinskih postupaka odgode, tada oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaju onda kada dobra prestanu biti obuhvaćena tim postupcima. Kad uvezena dobra podliježu carinama, poljoprivrednim pristojbama ili davanjima koja imaju jednak učinak utvrđen u skladu sa zajedničkom politikom EU, oporezivi događaj te obveza obračuna PDV-a nastaju onda kada se ispune uvjeti za obračun i naplatu navedenih davanja. Međutim, ako uvezena dobra ne podliježu naplati prethodno spomenutih davanja tada oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaju u trenutku kada bi prema carinskim propisima nastala obveza obračuna carine uz uvjet da je propisana⁹. Nakon što se PDV pri uvozu obračuna, mora se platiti u roku za plaćanje uvoznih davanja koji je definiran carinskim propisima. Porezni obveznik koji je upisan u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost dužan je iskazati podatke o ukupno obavljenim poreznim transakcijama te obvezu za PDV iskazati u prijavi poreza na dodanu vrijednost – Obrazac PDV koji se predaje Poreznoj upravi do 20.-og u mjesecu koji slijedi nakon obračunskog razdoblja. Tako obračunani i prijavljeni PDV za određeno obračunsko razdoblje porezni obveznik je dužan podmiriti do posljednjeg dana u mjesecu koji slijedi nakon završetka obračunskog razdoblja.

⁸ EUR-Lex (2006). Direktiva Vijeća 2006/112/EZ [online]. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=EN> [21. travnja 2020.], str. 138

⁹ Horvat Jurjec, K. (2013) Uvoz dobara u EU, odnosno RH s motrišta PDV -a. *Računovodstvo, revizija i financije* [online], 13(11). Dostupno na: http://www.rrif.hr/U_voz_dobara_u_EU_odnosno_RH_s_motrista_PDV_a_-15159C.pdf [20. veljače 2020.]

Oslobođenja od plaćanja PDV-a definirana su člankom 52. Zakona o PDV-u pa je tako od plaćanja PDV-a oslobođen uvoz dobara iz Dodatka II. Zakona o PDV-u koji se odnosi na krumpir, masline, neprženu kavu i slična dobra koja su namijenjena unosu u porezno skladište u Republici Hrvatskoj. Poreznim skladištem se smatra prostor koji je određen u skladu s posebnim propisima. Provedbu članka koji se odnosi na porezno skladište, ministar financija propisuje Pravilnikom o PDV-u. Nadalje, od plaćanja PDV-a oslobođen je i uvoz dobara¹⁰:

- Ako su dobra namijenjena trgovinama koje su oslobođene od PDV-a, a nalaze se u zračnoj ili pomorskoj luci te se iznose u osobnoj prtljazi putnika koji putuju zrakoplovima ili morem u treće zemlje, ako je takva isporuka oslobođena PDV-a na temelju čl.45.st.1. Zakona o PDV-u
- Ako su dobra namijenjena poreznim obveznicima za isporuku putnicima u zrakoplovima ili brodovima tijekom putovanja pod uvjetom da se mjesto završetka putovanja nalazi izvan Europske unije
- Ako su dobra namijenjena poreznim obveznicima za obavljanje isporuka koje su oslobođene PDV-a na temelju čl.48.st.1.točaka a)-e) Zakona o PDV-u.

Kada nakon uvoza dobara slijedi isporuka tih istih dobara tada se primjenjuje oslobođenje od PDV-a definirano čl.44.st.1.t.26. Zakona o PDV-u. i to samo ako je uvoznik u trenutku uvoza Carinskoj upravi pružio najmanje sljedeće podatke¹¹:

- Svoj PDV identifikacijski broj koji je izdan u Republici Hrvatskoj ili PDV identifikacijski broj svog poreznog zastupnika koji jamči za plaćanje PDV-a pod uvjetom da je isti izdan u Republici Hrvatskoj,
- PDV identifikacijski broj stjecatelja izdan u drugoj državi članici, kojemu se isporučuju dobra prema čl.41. s. 1. t. a) Zakona o PDV-u ili vlastiti PDV identifikacijski broj izdan u državi u kojoj završava prijevoz ili otprema dobara prema čl.41.st.1.t.d) Zakona o PDV-u premještaju te
- Dokaz iz kojeg je vidljivo da u uvezena dobra namijenjena za prijevoz ili otpremu iz Republike Hrvatske u neku drugu državu članicu.

¹⁰ Narodne novine (2013) *Zakon o porezu na dodanu vrijednost* [online]. Zagreb: Narodne novine d.d. 73/2013. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/1455/Zakon-o-porezu-na-dodanu-vrijednost-> [21.04.2020.], čl.44.

¹¹ Jurjec Horvat, K. (2013). *Uvoz dobara u EU, odnosno RH s motrišta PDV-a*. Računovodstvo, revizija i financije, 11 (13), str. 75-82

Prema carinskim propisima, navedeno oslobođenje se naziva postupak 42 kojim se propisuje postupak puštanja dobara u slobodan promet bez obračuna poreza na dodanu vrijednost jer je roba namijenjena drugoj državi članici. Primjenu postupka 42 može zahtijevati¹²:

- Porezni obveznik iz druge države članice EU koji se u Republici Hrvatskoj pojavljuje kao uvoznik, odnosno primatelj robe u postupku uvoznog carinjenja
- Porezni obveznik, odnosno osoba iz Republike Hrvatske koja u trenutku uvoznog carinjenja posjeduje dokaz o daljnjoj prodaji te robe poreznom obvezniku, odnosno osobi u drugoj državi članici EU te
- Porezni obveznik, osoba iz treće države koja nije članica EU.

Porezni obveznik iz druge države članice koji se javlja kao uvoznik, odnosno primatelj može se registrirati za potrebe PDV-a u Republici Hrvatskoj, to jest, može zatražiti dodjelu PDV identifikacijskog prije podnošenja carinske dokumentacije. Podnošenjem uvozne carinske dokumentacije u okviru sustava uvoznog carinjenja roba „HRAIS“-a zahtijeva se primjena postupka 42 na način da se u uvoznoj carinskoj deklaraciji naznači primjena postupka 42. Dobra se mogu pustiti u carinski postupak 42 i bez obračuna PDV-a, ali je u trenutku uvoznog carinjenja robe potrebno priložiti odgovarajuće isprave, uz uvoznu carinsku deklaraciju, kojima će se dokazati da će roba nakon carinjenja biti otpremljena u drugu državu članicu. Isprave koje se prilažu su **faktura** na kojoj mora biti naznačen primatelj robe u drugoj državi članici isto kao i PDV identifikacijski broj, **prijevozna isprava** u kojoj je kao mjesto odredišta naznačena druga zemlja članica te **izjava** da će predmetna roba nakon carinjenja biti otpremljena u drugu državu članicu¹³.

2.2 Stjecanje dobara unutar Europske Unije

Stjecanje dobara unutar EU, sukladno Direktivi 2006/112/EZ predstavlja stjecanje prava na raspolaganje pokretnom materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika uz uvjet da se roba otprema ili prevozi od strane prodavatelja, neke druge osobe koja to čini u njegovo ime ili od strane osobe koja tu robu stječe u državi članici različitoj od one u kojoj je otprema ili

¹² Čović, H. (2013). Uputa za primjenu postupka 42 i 63 [online]. Zagreb: Ministarstvo financija – Carinska Uprava. Dostupno na: https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Procedure/Naputci//Uputa%209_19.pdf [14. Veljače 2020].

¹³ Čović, H. (2013). Uputa za primjenu postupka 42 i 63 [online]. Zagreb: Ministarstvo financija – Carinska Uprava. Dostupno na: https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Procedure/Naputci//Uputa%209_19.pdf [14. Veljače 2020].

prijevoz robe započeo. Svaka isporuka dobara u EU ima svoju zrcalnu transakciju koja predstavlja stjecanje dobara unutar EU, što znači da ono što je za EU prodavatelja isporuka dobara unutar EU, to je za kupca državu članicu stjecanje dobara unutar EU. Stjecanje dobara predstavlja zamjenu za uvoz iz drugih zemalja članica prema Zakonu o PDV-u koji je vrijedio prije ulaska u EU, odnosno prije usklađivanja Zakona s odredbama EU. Bez obzira na navedeno, za stjecatelja dobara koji je porezni obveznik u određenoj državi članici, stjecanje dobara je oporezivo, osim ako je riječ o stjecanju za koje je propisano oslobođenje, odnosno koje nije predmet oporezivanja PDV-om. Uvođenjem pojma stjecanje dobara omogućeno je obračunsko oporezivanje PDV-a između gospodarskih subjekata s ciljem da se poboljša likvidnost kako bi se omogućilo jednostavnije kretanje roba i usluga bez carinskih i prometnih nameta¹⁴.

Prodavatelj, a ujedno i porezni obveznik iz jedne države članice EU neće zaračunati PDV ukoliko je kupac porezni obveznik iz druge države članice. Porezni status kupca prodavatelj može provjeriti u VIES (engl. VIES - VAT Information Exchange System) informatičkoj bazi, uz uvjet da su ispunjeni svi ostali uvjeti koji su propisani zakonodavstvom te zemlje članice.

Uvjeti za postojanje stjecanja dobara unutar EU, koje je predmet oporezivanja PDV-om, prema Zakonu o PDV-u su:

- stjecatelj je porezni obveznik koji djeluje kao takav ili pravna osoba koja nije porezni obveznik;
- isporučitelj dobara iz druge države članice je porezni obveznik koji ima PDV identifikacijski broj u državi članici iz koje kreće otprema ili prijevoz dobara. Poreznim obveznikom se ne smatra isporučitelj koji je tzv. mali poduzetnik koji je u državi članici isporuke oslobođen PDV-a, kao ni porezni obveznik koji obavlja takozvane isporuke na daljinu i zbog toga što je prešao prag isporuke, prema odredbama o mjestu oporezivanja, mora se registrirati kao obveznik u državi članici u kojoj su njegovi kupci, kao niti porezni obveznik koji obavlja isporuke dobara s instaliranjem za koje je, mjesto oporezivanja tamo gdje se ta dobra postavljaju, odnosno instaliraju;
- dobra su otpremljena uz naknadu, iz jedne države članice u tuzemstvo;

¹⁴Vrgoč, N. (2014) Pregled značajnijih mišljenja i uputa središnjice Porezne uprave uz Zakon o PDV-u koji je na snazi od ulaska RH u EU. U: AljinovićVarač, Ž. Ur., Računovodstvo, financije i porezi u praksi. Split: Udruga računovođa i financijskih djelatnika Split. Str. 75-94

- u slučaju stjecanja novih prijevoznih sredstava stjecatelj je porezni obveznik koji djeluje kao takav ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, ali i bilo koja druga osoba, uključujući i fizičku (privatnu) osobu;
- u slučaju proizvoda koji podliježu trošarinama, ako se trošarina na stjecanje unutar EU obračunava u tuzemstvu u skladu s propisima o trošarinama, stjecatelj je porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, a čija ostala stjecanja ne podliježu PDV-u, jer nije prijeđen tzv. prag stjecanja¹⁵.

Što se tiče obračuna PDV-a, oporezivanjem stjecanja dobara se postiže isti učinak kao i kod prijašnjeg oporezivanja uvoza dobara iz zemalja članica EU. Jedina razlika koja se javlja je ta da pravni subjekti koji su obveznici PDV-a više fizički ne plaćaju PDV nadležnoj carinarnici kao što su plaćali prije ulaska u EU. Porezni obveznik koji nabavlja dobra za potrebe vlastitog poslovanja sam obračunava PDV. Obveznik je u poreznoj prijavi dužan iskazati obvezu za PDV te ukoliko su zadovoljeni svi uvjeti za priznavanje pretporeza, taj isti porezni obveznik u istoj poreznoj prijavi ima pravo iskazati pravo na pretporez. Drugim riječima, više ne postoji novčani tok kod izvršavanja obveze PDV-a za nabavu dobara iz druge države članice¹⁶. Ukoliko primatelj dobara, koji je ujedno i porezni obveznik, nema pravo na odbitak pretporeza tada on u poreznoj prijavi iskazuje obvezu PDV-a, a obzirom da ne može iskazati pretporez, saldiranjem se utvrđuje obveza stvarne uplate pretporeza. Porezni obveznik je dužan do dvadesetog dana u mjesecu koji slijedi nakon završetka obračunskog razdoblja predati Obrazac PDV.

Primjer 2¹⁷.

Porezni obveznik „A“ iz Slovenije, isporučio je dobra hrvatskom poreznom obvezniku „B“. Slovenski porezni obveznik mu je dao svoj PDV-identifikacijski broj.

Prije nego što dođe do stjecanja dobara, primatelj dobara koji je ujedno i porezni obveznik treba provjeriti porezni status isporučitelja dobara jer o poreznom statusu ovisi obračun PDV-a pri stjecanju, odnosno postavlja se pitanje može li se priznati pretporez uz zadovoljene propisane uvjete. Kao što je prethodno spomenuto, provjera statusa poreznog obveznika vrši se putem sustava za razmjenu informacija na razini EU – VIES. Isporuka koju je izvršio slovenski porezni obveznik je u Sloveniji oslobođena PDV-a, dok je hrvatski porezni

¹⁵ Narodne novine (2013) *Zakon o porezu na dodanu vrijednost [online]*. Zagreb: Narodne novine d.d. 73/2013. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/1455/Zakon-o-porezu-na-dodanu-vrijednost-> [21.04.2020.]

¹⁶ Javor, Lj. (2013). PDV u Republici Hrvatskoj od 1. srpnja 2013. Zagreb: TEB – poslovno savjetovanje

¹⁷ Javor, Lj. (2013). PDV u Republici Hrvatskoj od 1. srpnja 2013. Zagreb: TEB – poslovno savjetovanje

obveznik kao stjecatelj dobara u Hrvatskoj obvezan platiti PDV na stjecanje s pravom odbitka pretporeza u istom obračunskom razdoblju ako je zadovoljio propisane uvjete¹⁸.

Uvjeti koji moraju biti zadovoljeni kako bi se stjecanje dobara iz EU smatralo oporezivim su sljedeći¹⁹:

- Pravo raspolaganja pokretnom materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika
- Stjecanje dobara uz naknadu u tuzemstvu iz druge države članice koja nije ona država u kojoj je započela otprema ili prijevoz tih dobara
- Stjecatelj i prodavatelj iz EU su stvarni porezni obveznici koji nisu registrirani samo za potrebe PDV-a
- U slučaju nabave novih prijevoznih sredstava iz druge države članice, stjecatelj je svaka osoba koja stječe novo prijevozno sredstvo – i fizička i pravna
- Stjecanje trošarinskih proizvoda neovisno o pragu stjecanja.

Ako pravna osoba koja nije porezni obveznik stječe robu koja je prevezena ili otpremljena iz trećeg teritorija, odnosno iz treće države te je uvozi u državu članicu koja se ne smatra državom članicom u kojoj roba završava, tada se roba smatra otpremljenom odnosno prevezenom iz države članice uvoza. Uvozniku kojem se PDV priznaje sukladno članku 201. Zakona o PDV-u, ta država članica odobrava povrat plaćenog PDV-a na uvoz robe, ali pod uvjetom da uvoznik utvrdi primjenu PDV-a na njegovo stjecanje u državi članici u kojoj se otprema ili prijevoz robe završio²⁰.

Ukoliko je isporuka dobara izvršena unutar teritorija države članice tada se smatra da je stjecanje izvršeno unutar Zajednice na temelju čega nastaje oporezivi događaj. Ako se roba stječe unutar zajednice, obveza obračuna PDV-a je do petnaestog dana u mjesecu koji slijedi nakon onog u kojemu je oporezivi događaj nastao. Oporezivim iznosom prilikom stjecanja smatra se kupovna cijena robe, a ukoliko nije moguće utvrditi kupovnu cijenu tada se oporezivim iznosom smatra cijena troška koja se utvrđuje u vrijeme isporuke. Ako određeni proizvod podliježe trošarini, države članice su potrebne poduzeti određene mjere kako bi se ta trošarina uključila u oporezivi iznos sukladno točki (a) prvog stavka članka 78. Direktive

¹⁸ Javor, Lj. (2013). PDV u Republici Hrvatskoj od 1. srpnja 2013. Zagreb: TEB – poslovno savjetovanje

¹⁹ Markota, Lj. (2013) Porezni položaj stjecanja dobara unutar EU. *Računovodstvo, revizija i financije*, 11 (13), str. 65-75

²⁰ Filipović, K. (2015) Trostrani posao i povezane transakcije u sustavu poreza na dodanu vrijednost Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke. Poslijediplomski specijalistički rad. Zagreb: Ekonomski fakultet, str. 13.

2006/112/EZ²¹. Nakon što je stjecanje izvršeno unutar EU, osoba koja je stekla tu robu dobiva povrat trošarine u onoj državi članici u kojoj je započela otprema ili prijevoz robe. U tom slučaju se oporezivi iznos smanjuje za odgovarajući iznos trošarine u onoj državi članici na čijem je teritoriju izvršeno stjecanje.

Porezu na dodanu vrijednost podliježu stjecanja koja su obavljena od strane poreznog obveznika, pravne osobe koja nije porezni obveznik dok je prodavatelj porezni obveznik te se na njega ne odnose članci od 282. Do 292., odnosno članci 33. ili 36. Direktive 2006/112/EZ. U tu skupinu dobara ubraja se i stjecanje novih prijevoznih sredstava od strane poreznog obveznika ili pravne osobe koja to nije, pod uvjetom da njihova ostala stjecanja ne podliježu PDV-u. Kada se na određene proizvode obračunava trošarina na stjecanje unutar EU tada ti proizvodi podliježu oporezivanju, neovisno o tome radi li se o poreznom obvezniku ili osobi koja nije porezni obveznik uz uvjet da njihova ostala stjecanja ne podliježu PDV-u. Stopa koja se primjenjuje na oporezive transakcije prilikom stjecanja je ona koja je na snazi u trenutku kada nastupa obveza obračuna PDV-a. Stopa je jednaka za svu istovrsnu robu koja se isporučuje na teritoriju države članice.

Ključne porezne odredbe o kojima porezni obveznici trebaju voditi brigu, neovisno radi li se o isporučitelju ili primatelju, su nastanak porezne obveze te pravo priznavanja pretporeza prilikom stjecanja dobara unutar EU. Oporezivi događaj, sukladno čl.31. Zakona o PDV-u, nastaje u trenutku stjecanja dobara unutar EU. Smatra se da je stjecanje dobara unutar EU obavljeno onda kada se isporuka sličnih dobara smatra obavljenom u tuzemstvu. Obveza obračuna PDV-a prema čl.31.st.2. Zakona o PDV-u nastaje u trenutku izdavanja računa, odnosno najkasnije do petnaestog dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je nastao oporezivi događaj. Kako bi se stvarno moglo govoriti o stjecanju dobara, isporučitelj je dužan fizički stvarno otpremiti robu, odnosno prevesti je u drugu državu članicu poreznom obvezniku stjecatelju. Stjecanje dobara je oporezivo u onoj državi članici gdje završava otprema, a obvezu za PDV iskazuje stjecatelj porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik ali je registrirana za potrebe PDV-a. Svaka država članica je drugačije definirala trenutak nastanka porezne obveze u situacijama kada se datum isporuke i datum računa razlikuju zbog čega se potrebno pridržavati uputa propisanih u Pravilniku o PDV-u. Svaki porezni obveznik za nabavljena dobra ili uslugu ima pravo priznati pretporez koji je iskazan na računu tek kada je izdavatelju računa nastala obveza za PDV, odnosno kada je

²¹ EUR-Lex (2006). Direktiva Vijeća 2006/112/EZ [online]. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=EN> [21.04.2020.], str. 141

račun izdan. Primatelj dobara priznaje pretporez u visini iznosa PDV-a koji mu je obračunat od strane isporučitelja koji je porezni obveznik.

Tablica 1. Nastanak obveze za obračun PDV-a pri stjecanju dobara unutar EU i odbitak pretporeza

STJECANJE DOBARA	IZDAVANJE RAČUNA	NASTANAK OBVEZE ZA OBRAČUN PDV-A	MJESEC PRIMITKA RAČUNA	NASTANAK PRAVA NA ODBITAK PRETPOREZA
10.10.2018.	Nije izdan	15.11.2018.	Nije primljen	Nema pravo na odbitak pretporeza – pretporez se priznaje tek kada zaprimi račun
10.10.2018.	13.10.2018.	13.10.2018.	Listopad/studeni	U mjesecu kada je zaprimljen račun – listopad/studeni
10.10.2018.	1.11.2018.	1.11.2018.	studeni	studeni
10.10.2018.	1.12.2018.	15.11.2018.	prosinac	prosinac
10.10.2018.	7.10.2018.	7.10.2018.	Listopad	listopad

Izvor: Prilagođeno prema mišljenju Porezne Uprave – Obračun PDV-a

Kao što je prikazano u tablici 1. porezna obveza nastaje u trenutku izdavanja računa neovisno o tome da li je on izdan prije isporuke ili nakon, odnosno na isti datum kad i isporuka.

Transakcije koje ne podliježu PDV-u odnose se na stjecanje robe sukladno članku 148. Direktive 2006/112/EZ unutar EU od strane poreznog obveznika ili osobe koja nije porezni obveznik. Ostale značajne transakcije koje ne podliježu PDV-u su²²:

- Rabljena roba kao što su umjetnine, antikviteti ili kolekcionarski predmeti kada je prodavatelj oporezivi preprodavatelj te se PDV obračunao u državi članici gdje je započela otprema ili prijevoz robe
- Rabljena prijevozna sredstva kada je prodavatelj oporezivi preprodavatelj te se PDV obračunao u državi članici u kojoj je započela otprema ili transport te

²² Narodne novine (2013) *Zakon o porezu na dodanu vrijednost* [online]. Zagreb: Narodne novine d.d. 73/2013. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/1455/Zakon-o-porezu-na-dodanu-vrijednost-> [25.04.2020.], čl. 41.,42.

- Rabljena roba kao što su umjetnine, antikviteti ili kolekcionarski predmeti koji su izloženi na prodaju putem javne dražbe te se PDV obračunava u onoj državi članici u kojoj je započela otprema ili prijevoz.

Ako stjecanje robe provodi porezni obveznik koji nema sjedište u dotičnoj državi članici, ali je identificiran u svrhu PDV-a u drugoj državi članici ili ukoliko se stjecanje robe provodi u svrhu daljnje isporuke tada je država članica dužna poduzeti posebne mjere kojima se osigurava da se PDV ne obračunava u navedenim situacijama²³.

2.3 Carinski propisi i oslobođenja

Najstariji instrument vanjskotrgovinske politike je carina koja dodatkom na cijene roba i usluga utječe na obujam i vrijednost vanjske trgovine. Carina se uglavnom definira kao porez koji se naplaćuje na uvoz te pripada skupini neizravih poreza²⁴. Carina se uvodi zbog zaštite domaće proizvodnje ili zbog prikupljanja prihoda, odnosno punjenja državnog proračuna. Prihodi se koriste za financiranje javnih dobara, stoga osim svoje vanjskotrgovinske uloge, carina ima bitnu ulogu i u javnim financijama.

Početkom 20. stoljeća došlo je do intenzivnijeg razvoja trgovine te su države bile suočene sa sve složenijim aranžmanima zbog čega se javila potreba za osnivanjem platforme kako bi se olakšali i regulirali trgovinski odnosi. Godine 1947. donesen je Opći sporazum o carinama i trgovini (engl. GATT – The General Agreement on Tariffs and Trade) kojim je uspostavljen sustav međunarodno priznatih pravila o trgovini. Osnovna zamisao bila je omogućiti jednake uvjete za sve članice sniženjem carina, uklanjanjem drugih prepreka trgovini te ukidanje diskriminacijskog postupanja u međunarodnoj trgovini²⁵. Razvojem međunarodne trgovine, uključujući razmjenu usluga i ideja, GATT je preimenovan i institucionaliziran kao WTO (engl. WTO – World Trade Organisation), odnosno Svjetska Trgovinska Organizacija.

Šezdesetih godina prošlog stoljeća važno dostignuće jest ukidanje carina te uspostavljanje jedinstvenog sustava uvoznog carinjenja. Ideja o jedinstvenom sustavu se temeljila na osnutku Carinske Unije Beneluksa koju su četrdesetih godina osnovala Belgija, Nizozemska i

²³ EUR-Lex (2006). Direktiva Vijeća 2006/112/EZ [online]. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=EN> [27.04.2020.], str. 149

²⁴ Škreb Kesner, M. (2003). Carina. *Financijska teorija i praksa* [online], 27(2003). Dostupno na: <file:///C:/Users/BB/Downloads/skreb.pdf> [15. veljače 2020.], str. 387-389

²⁵ Igler, W. (2019). Europska Unija i Svjetska trgovinska organizacija. Europski parlament [online]. Dostupno na: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hr/FTU_5.2.2.pdf [13. veljače 2020.]

Luksemburg. Carine se službeno ukidaju 1968.godine između šest država osnivačica te se uspostavlja jednaka carinska stopa na uvoznu robu²⁶.

Jedan od temelja EU jest carinska politika kreirana od strane EU s partnerskim zemljama koja je odigrala ključnu ulogu u stvaranju integriranog unutarnjeg tržišta te zajedničke gospodarske politike. Jedinstveno tržište EU djelomično je nadahnuto načelima i praksom GATT-a. EZ danas u WTO-u djeluje kao jedinstveni subjekt te je zastupa Europska komisija, a ne države članice. U ime svih 28 članica Komisija pregovara o trgovinskim sporazumima te brani interese EU²⁷.

Osnivanjem carinske unije osiguralo se neometano trgovanje robama i uslugama između članica EU, harmonizacija carina i kvota na robu i usluge koje dolaze izvan EU te se osigurala zaštita državljana članica EU, životinja i okoliša²⁸. Takav carinski sustav poduzećima omogućava pravedan pristup inozemnom tržištu što je utjecalo na razvoj domaćeg tržišta, ali i tržište trećih zemalja, posebice onih manje razvijenih.

Europska komisija kreira carinske zakone dok se carinski sustav zasniva na Carinskom zakoniku Unije. Kako bi se postigla sigurnost i zaštita od rizika u vanjskotrgovinskoj razmjeni, u fokus je stavljena kontrola kao temeljna uloga moderne Carinske unije. Carinsku uniju obilježavaju zajednički carinski propisi i bescarinska trgovina između zemalja članica dok prihodi od carine postaju zajednički prihodi EU. Nakon što neka država pristupi EU prestaju vrijediti nacionalni carinski propisi i zakoni koji uređuju trgovinu s trećim zemljama te se počinju primjenjivati zajednički carinski propisi EU.

Svi gospodarski subjekti, pa tako i građani koji obavljaju djelatnosti koje podliježu carinskim propisima, dužni su postupati u skladu s propisima EU, ali i nacionalnim propisima koji su doneseni na temelju carinskih propisa EU. Carinski propisi EU daju državama članicama slobodu da svojim nacionalnim zakonodavstvom uređuju pojedina provedbena pitanja iz područja carinskih propisa koja su definirana za sve države članice. Kako bi se omogućilo neometano djelovanje carinskih propisa, nacionalne carinske službe provode carinsko postupanje, prikupljanje carinskih pristojbi, trošarina i PDV-a na uvoz te brinu o primjeni uvoznih kvota i drugih ograničenja koja su propisana nacionalnim zakonodavstvom.

²⁶ Europska komisija (2014) Politike Europske unije: Carine. Dostupno na: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/hr/customs_hr.pdf [13. veljače 2020.]

²⁷ Iglar, W. (2019). Europska Unija i Svjetska trgovinska organizacija. Europski parlament [online]. Dostupno na: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hr/FTU_5.2.2.pdf [27. travanj 2020.]

²⁸ Europska Unija. Teme Europske Unije: Carine [online]. Dostupno na: https://europa.eu/european-union/topics/customs_hr [21. veljače 2020.]

Najčešće spominjani pojmovi u carinskom sustavu su carinska tarifa, carinska vrijednost robe te EORI sustav. Carinska tarifa je sustav imena i brojčanog označavanja robe u carinskom postupku te pravila o raspoređivanju pojedine robe u tom sustavu. Carinska vrijednost robe se određuje zbog primjene Carinske tarife te predstavlja osnovicu za obračun koja se plaća pri uvozu, odnosno izvozu određene robe²⁹. Značajnu ulogu ima EORI sustav (engl. Economics Operators Registration and Identification System) koji predstavlja sustav elektroničke registracije i identifikacije gospodarskih subjekata te drugih osoba koje u okviru svojeg poslovanja obavljaju djelatnosti obuhvaćene carinskim zakonodavstvom EU. EORI broj se također koristi i u transakcijama s trećim zemljama.

Carinski propisi koji su na snazi i primjenjuju se u Republici Hrvatskoj prema službenim informacijama Ministarstva financija su³⁰:

1. Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske Unije (NN 40/16) kojim se uređuje provedba carinskih propisa EU te se državama članicama daje ovlaštenje da u okviru nacionalnog zakonodavstva reguliraju pojedina pitanja iz područja carinskih propisa čije uređenje nije u nadležnosti EU
2. Zakon o carinskoj službi (NN 68/13, 30/14, 115/16,39/19,98/19) kojim se uređuje djelokrug rada, Carinske uprave, poslovi i organizacija Ministarstva financija, carinske ovlasti i obveze te odgovornosti carinskih službenika i njihov radnopravni položaj
3. Zakon o nadzoru robe s dvojnomo namjenom (NN 80/11, 68/16) kojim se utvrđuju uvjeti za nadzor robe s dvojnomo namjenom u onom dijelu u kojem ga propisi EU na ovom području ne uređuju ili su države članice dobile ovlasti da ga urede sukladno nacionalnim propisima. Uvjeti za nadzor robe s dvojnomo namjenom se odnose na izvoz, prijenos unutar carinskog područja EU, provoz, brokering, pružanje tehničke pomoći koja se odnosi na robu sa dvojnomo namjenom te na izdavanje potvrda za uvoz, primitak te krajnje korištenje robe s dvojnomo namjenom.
4. Zakon o nadzoru prometa robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava (NN 80/13) kojim se uređuje nadzor prometa robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava koji uključuje aktivnosti prije, tijekom i nakon izdavanja dozvola za izvoz, uvoz, privremeni uvoz, pružanje usluga te prijenos i provoz obrambenih proizvoda unutar EU. Odnosi se i na nadležnosti tijela državne uprave u provedbi ovog Zakona,

²⁹Ivaković, Č. i Stanković, R. i Šafran, M. (2010). *Špedicija i logistički procesi*. Zagreb: Fakultet prometnih znanosti, str 90.

³⁰ Carinska uprava. Carinski propisi [online]. Dostupno na: <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/carinski-propisi/2484> [20.veljače 2020.]

prava i obveze izvoznika, uvoznika, dobavljača, primatelja i pružatelja usluga, uvjeti za obavljanje djelatnosti propisanih Zakonom, upravne mjere, prekršaje i kaznena djela u slučajevima kršenja odredi Zakona.

5. Pravilnik o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva (NN 40/16) kojim se propisuju uvjeti smještaja i postupanja s robom u vrijeme kada se obustavlja puštanje roba ili zadržavanje roba te provedba postupaka u skladu s Uredbama EU.
6. Pravilnik o EORI broju (NN 40/16) kojim se propisuje način dodjeljivanja, određivanja, korištenja i poništavanja registracijskog i identifikacijskog broja gospodarskog broja (engl. Economic Operators Registration and Identification number), obrazac zahtjeva, sadržaj potvrde o EORI broju, strukturu, sadržaj evidencije o EORI brojevima te korištenje podataka koji se prikupljaju i razmjenjuju u postupku dodjele EORI broja za primjenu uspostavljenog sustava.
7. Pravilnik o odobravanju službenog mjesta (NN 40/16) kojim se propisuju opći i posebni uvjeti za odobravanje službenog mjesta, način određivanja prostora kao službenog mjesta, sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje odobrenja o ispunjavanju uvjeta za službeno mjesto, postupak i način vođenja evidencije te mjere iskazivanja potrebe za utvrđivanjem službenog mjesta na određenom području.

Prema članku 20. Uredbe Vijeća (EEZ) 2913/92 o uspostavi Carinskog zakonika Zajednice, koji ujedno predstavlja zakonsku osnovu za Zajedničku carinsku tarifu, definirane su uvozne i izvozne carine koje se baziraju na Zajedničkoj carinskoj tarifi, a sastoji se od³¹:

- Kombinirane nomenklature,
- bilo koje druge nomenklature koja se u potpunosti ili djelomično bazira na kombiniranoj nomenklaturi ili uvodi daljnju podjelu kombinirane nomenklature zbog potrebe provedbe tarifnih mjera Zajednice u specifičnim područjima u trgovini robom,
- stopa carine i drugih elementa davanja koje se primjenjuje na robu obuhvaćenu kombiniranom nomenklaturom: carinske stope i uvozna davanja obuhvaćena zajedničkom poljoprivrednom politikom i specifičnim odredbama koje se odnose na prerađene poljoprivredne proizvode,

³¹ Carinska uprava. Carinski propisi [online]. Dostupno na: <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/carinski-propisi/2484> [20.veljače 2020.]

- preferencijalnih tarifnih mjera sadržanih u ugovorima koje je Zajednica sklopila s pojedinim zemljama ili grupama zemalja, temeljem kojih se osigurava preferencijalni tarifni tretman,
- preferencijalnih tarifnih mjera uvedenih jednostrano od Zajednice u odnosu na određene zemlje, grupe zemalja ili teritorije,
- autonomnih suspenzija kojima se snižavaju ili ukidaju carine za određenu robu,
- drugih tarifnih mjera koje se temelje na zakonodavstvu Zajednice (na primjer, antidampinške i kompenzacijske carine, zaštitne carine, dodatne carine).

Što se tiče uvoza robe iz trećih zemalja primjenjuju se važeće stope carine prema Zajedničkoj carinskoj tarifi što uključuje³²:

- konvencionalne stope carine utvrđene kombiniranom nomenklaturom, što su stope utvrđene obvezujući raspored iz Protokola zaključenog između EU i Svjetske trgovinske organizacije;
- autonomne stope carine utvrđene Kombiniranom nomenklaturom, ako postoje, koje predstavljaju autonomno (jednostrano) snižene stope carine u odnosu na stope po obvezujućem rasporedu. Autonomno snižene stope carine prikazane su u Kombiniranoj nomenklaturi putem fusnota, a često su uvjetovane krajnjom uporabom robe i mogućnosti carinskog nadzora nad takvom uporabom;
- carinske kvote primjenjive pri uvozu robe iz zemalja članica Svjetske trgovinske organizacije, također utvrđene u pregovorima između EU i WTO.

Postoji niz dokumenata koji su propisani Carinskim propisima te se javljaju za potrebe carine, a neki od njih su EUR1-potvrda o podrijetlu robe, Deklaracija o carinskoj vrijednosti robe, CMR teretni list te mnogi drugi.

EUR 1, odnosno potvrda o podrijetlu robe jest najznačajniji dokument za robu koja je proizvedena u EU koji ima značajnu ulogu prilikom izračuna carine koju je primatelj robe dužan platiti. EUR 1 ispunjava pošiljatelj prema važećim standardima te ga ovjerava izlazna carina. EUR1 potvrda je važeća samo za robu na području EEA (engl. European EconomicArea) te na području određenih zemalja koje su nizom Egipat, Alžir, Izrael, Jordan, države ExJugoslavije (Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora, Kosovo, Hrvatska,

³²Carinska Uprava. Zajednička carinska tarifa EU [online]. Dostupno na: https://carina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Dokumenti/Globalni/NDoc_1368.pdf [20.veljače 2020.]

Makedonija), Libanon, Maroko, Palestina, Sirija, Tunis, Norveška, Island, Lihtenštajn, Švicarska, Južna Afrika, Čile, Meksiko, Albanija, Andora, afričke države, Karibi i Pacifička zona i prekomorski teritoriji³³. Uvjerjenje o kretanju robe EUR1 izdaju carinski organi zemlje koja izvozi na pismeni zahtjev izvoznika i na njegovu odgovornost nakon popunjavanja uvjerenja o kretanju robe. Uvjerjenje izvoznik dobiva na raspolaganje nakon što je stvarno došlo do izvoza³⁴.

Deklaracija o carinskoj vrijednosti robe je isprava koja potvrđuje vrijednost robe, odnosno carinsku osnovicu koja je najvažniji element za obračun i utvrđivanje carine. Deklaraciju podnosi primatelj robe, odnosno uvoznik koji raspolaže svim podacima za pravilno utvrđivanje carinske vrijednosti robe³⁵.

CMR teretni list predstavlja međunarodnu prijevoznu ispravu u cestovnom prometu koju popunjava pošiljatelj prije ukrcaja robe. Nakon ukrcaja robe, prijevoznik ovjerava teretni list i vraća primjerak pošiljatelju kako bi potvrdio da je preuzeo robu radi prijevoza³⁶.

Sukladno Uredbi o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine, oslobođenje je moguće ostvariti prilikom³⁷:

- Uvoza robe u nekomercijalne svrhe, odnosno robe koju putnici iz inozemstva unose u osobnoj prtljazi
- Uvoza robe koju uvoze humanitarne organizacije radi podjele socijalno ugroženom stanovništvu
- Uvoza robe koja predstavlja robne marke (žig), patente, obrasce za priznavanje intelektualnog, industrijskog ili autorskog vlasništva

³³ Carinska uprava. Carinski propisi [online]. Dostupno na: <https://carina.gov.hr/dokumenti/10> [21.veljače 2020.]

³⁴ Europska komisija (2016). Prilog prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između država partnera Istočnoafričke zajednice, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane [online]. Dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:642a3ade-d186-11e5-a4b5-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_17&format=PDF [27. Travnja 2020.], čl.18.

³⁵ Carinska uprava (2016). Novi obrazac Deklaracije o carinskoj vrijednosti [online]. Dostupno na: <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinska-tarifa-vrijednost-i-podrijetlo/carinska-vrijednost/informacije-4270/novi-obrazac-deklaracije-o-carinskoj-vrijednosti/4024> [27.travanj 2020.]

³⁶ Kumpan, A. (2009). Teretni list u kopnenom, pomorskom i zračnom prijevozu [online]. Zagreb: Pravni fakultet. Dostupno na: https://www.pravo.unizg.hr/download/repository/Teretni_list_u_kopnenom%2C_pomorskom_i_zracnom_prijevozu.pdf [21.travnja 2020.], str. 57-83

³⁷ Narodne novine (2007). Uredba o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine. Zagreb: Narodne novine d.d. 5/2007.

- Uvoza poljoprivrednih, stočarskih, pčelarskih, vrtlarskih i šumarskih proizvoda s pograničnih područja Republike Hrvatske
- Uvoza predmeta za obavljanje obrazovne, znanstvene, kulturne i medicinske djelatnosti koja se ne proizvodi u Republici Hrvatskoj te u mnogim drugim slučajevima koji su opisani u Uredbi o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine.

Kako bi se ostvarilo oslobođenje, potrebno je podnijeti zahtjev nadležnom carinskom uredu prema mjestu podnošenja robe. U iznimnim slučajevima kao što su uvoz osobne imovine fizičke osobe koja preseljava u Republiku Hrvatsku iz trećih zemalja, uvoz robe prilikom sklapanja braka, uvoz naslijeđenih predmeta, uvoz predmeta i opreme za školovanje te uvoz kapitalnih dobara i opreme pri prijenosu djelatnosti, zahtjev se nadležnom carinskom uredu podnosi prema mjestu prebivališta/boravišta ili poslovnog nastana podnositelja zahtjeva³⁸.

3. Porezni tretman uvoza i stjecanja dobara iz Europske Unije

Do postupne prilagodbe nacionalnog zakonodavstva i propisa koji su bili na snazi u Republici Hrvatskoj dolazi i prije ulaska u EU. Tijekom prijelaznog razdoblja, članice su primjenjivale prijelazna rješenja, ali ulaskom u EU nastupa striktna primjena zajedničkih pravila i propisa. Republika Hrvatska se obvezala usvojiti pravnu stečevinu EU na području oporezivanja što je utjecalo na izmjenu Zakona o porezu na dodanu vrijednost. Usvajanjem Direktive Vijeća 2006/112/EZ, Direktive Vijeća 2008/9/EZ te Trinaeste Direktive Vijeća 86/560/EEZ dolazi do izmjene terminologije, ali i cjelokupnog sustava oporezivanja. Osnovni cilj i razlog harmonizacije oporezivanja PDV-om u EU je, od samog početka, unapređivanje jedinstvenog tržišta na kojem će se uvođenjem jednoobraznog sustava oporezivanja PDV-om sačuvati tržišno natjecanje između gospodarskih subjekata te slobodno kretanje ljudi, robe, usluga i kapitala³⁹.

Jedna od najznačajnijih promjena koja je uslijedila ulaskom u EU odnosi se na pojmove vezane uz „uvoz“ i „izvoz“ unutar država članica čime dobivaju novi status, pa se u tim transakcijama primjenjuju nazivi „stjecanje dobara“ te „isporuka dobara“. Izmjenom

³⁸ Narodne novine (2007). Uredba o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine. Zagreb: Narodne novine d.d. 5/2007.

³⁹Vrgoč, N. (2014) Pregled značajnijih mišljenja i uputa središnjice Porezne uprave uz Zakon o PDV-u koji je na snazi od ulaska RH u EU. U: AljinovićVarač, Ž. Ur., Računovodstvo, financije i porezi u praksi. Split: Udruga računovođa i financijskih djelatnika Split. str. 75-94

navedene terminologije dolazi do promjena u oporezivanju tih transakcija, a javila se i potreba registriranja pravnih subjekata u registar poreznih obveznika te dodjela PDV-identifikacijskog broja ukoliko namjeravaju obavljati gospodarsku djelatnost kao porezni obveznici uz uvjet da su u prethodnoj godini ostvarili promet u iznosu većem od 300.000,00kn. Direktivom 2006/112/EZ se definiraju oporezive transakcije, ali i oslobođenja od plaćanja poreza na dodanu vrijednost.

Obzirom da je oporezivanje PDV-om složen proces, svaki provedbeni propis zahtijeva i dodatne upute poreznog tijela. Harmonizacija sustava oporezivanja s EU od samog početka je uspješna, ali svjedoci smo konstantne izmjene zakona koje zahtijevaju određeno vremensko razdoblje za prilagodbu te primjenu novih propisa.

3.1 Odredbe Zakona o porezu na dodanu vrijednost

PDV u Republici Hrvatskoj je prvi put uveden 1995.godine Zakonom o PDV-u te se od 1998.godine primjenjivala jedinstvena standardna stopa od 22%. PDV predstavlja neizravan državni porez, zasnovan na načelu odredišta, potrošnog je tipa te se pri obračunu primjenjuje kreditna metoda⁴⁰. Ujedno predstavlja i najizdašniji porezni prihod s najvećim krugom poreznih obveznika. Porezna stopa koja se plaća i obračunava danas na području Republike Hrvatske iznosi 25%, uz izuzetke PDV-a u iznosu od 13% za pripremanje i usluživanje jela te PDV-a u iznosu od 5% na kruh, mlijeko, knjige i slično. Kod PDV-a, porez se obračunava i plaća u svim fazama proizvodnog i prometnog sustava, ali na način da se u svakoj fazi oporezuje samo iznos dodane vrijednosti koja je nastala u fazi proizvodno-prometnog ciklusa⁴¹.

Iako se PDV naplaćuje na području cijele EU, svaka država članica samostalno određuje stope PDV-a. Stope PDV-a koje su trenutno na snazi u zemljama članicama EU vidljive su u tablici 2.

⁴⁰Pisačić Klarić, M. i Manojlović, N. i Pisačić M. (2018). Promjene stope PDV-a i pokazatelji profitabilnosti u ugostiteljstvu. *Obrazovanje za poduzetništvo – E4E [online]*, 8 (1). Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=298313 [23.veljače 2020.], str. 25-40.

⁴¹Šimović, H. (2007). Porez na dodanu vrijednost i trošarine. Skripta. Zagreb: Ekonomski fakultet, str.3.

Tablica 2. Stope PDV-a u članicama EU

Država članica	Standardna stopa	Snižena stopa	Vrlo snižena stopa	Parking stopa
Austrija	20	10/13	-	13
Belgija	21	6/12	-	12
Bugarska	20	9	-	-
Cipar	19	5/9	-	-
Češka	21	10/15	-	-
Njemačka	19	7	-	-
Danska	25	-	-	-
Estonija	20	9	-	-
Grčka	24	6/13	-	-
Španjolska	21	10	4	-
Finska	24	10/14	-	-
Francuska	20	5,5/10	2,1	-
Hrvatska	25	5/13	-	-
Mađarska	27	5/18	-	-
Irska	23	9/13,5	4,8	13,5
Italija	22	5/10	4	-
Litva	21	5/9	-	-
Luksemburg	17	8	3	14
Latvija	21	12/5	-	-
Malta	18	5/7	-	-
Nizozemska	21	9	-	-
Poljska	23	5/8	-	-
Portugal	23	6/13	-	-
Rumunjska	19	5/9	-	-
Švedska	25	6/12	-	-
Slovenija	22	9/5	-	-
Slovačka	20	10	-	-
UK	20	5	-	-

Izvor: Europska Unija – Stope PDV-a. Dostupno na:

https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_hr.htm

Kao što je već navedeno, svaka država članica samostalno određuje iznos standardne stope PDV-a koja ne smije biti niža od 15%. Prosječna stopa PDV-a na razini EU iznosi 21,46% iz

čega se može zaključiti da Hrvatska ima iznadprosječno visoku stopu PDV-a. Stopa PDV-a u Republici Hrvatskoj je na razini stopa PDV-a u zemljama koje su značajno gospodarski stabilnije od Republike Hrvatske. Ubiranje prihoda od PDV-a igra važnu ulogu u punjenju državnog proračuna kako bi se nadomjestio nedostatak prihoda od djelatnosti koje nisu na zavidnoj razini, a radi se o proizvodnim djelatnostima. Iako je u 2019. godini snižena stopa PDV-a na voće, povrće i meso na 13% u Republici Hrvatskoj se i dalje bilježi rast cijena navedenih proizvoda čime se nije postigao željeni efekt od strane vladajućih. Snižene stope PDV-a ne smiju biti niže od 5%. Vrlo snižene stope su niže od 5% te se primjenjuju na prodaju robe i usluga na temelju popisa u Prilogu III. Direktive 2006/112/EZ u određenim zemljama EU. Također, neke zemlje mogu primjenjivati i nultu stopu što znači da potrošač uopće ne mora platiti PDV, ali i dalje postoji pravo na odbitak PDV-a koji je plaćen na kupnju izravno povezanu s prodajom. Parking stope ili srednje stope se primjenjuju u određenim zemljama EU na isporuke robe i usluga koje nisu obuhvaćene Prilogom III. Zemljama koje primjenjuju parking stopu je dopušteno da na te isporuke nastave primjenjivati snižene stope PDV-a umjesto standardnih, pod uvjetom da nisu niže od 12%⁴².

Prije svega, potrebno je utvrditi tko je zapravo porezni obveznik. Porezni obveznik stoga može biti⁴³:

- Svaka osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti
- Svaka osoba koja povremeno isporučuje nova vozila
- Osobe koje na području Republike Hrvatske nemaju sjedište, poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište, ali u tuzemstvu obavlja isporuku dobara ili usluga koje su predmet oporezivanja u Republici Hrvatskoj (ukoliko je sjedište poreznog obveznika unutar EU, tada je moguće imenovati poreznog zastupnika u Republici Hrvatskoj, dok osobe koje imaju sjedište izvan EU mogu imenovati poreznog zastupnika koji će u tom slučaju biti dužan platiti PDV)
- Tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i regionalne samouprave te druga tijela koja imaju javne ovlasti i obavljaju gospodarske djelatnosti čije bi neoporezivanje dovelo do narušavanja načela tržišnog natjecanja.

⁴² Europa.eu. Pravila o PDV-u i stope PDV-a [online]. Dostupno na: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_hr.htm [21. travnja 2020.]

⁴³ Porezna Uprava. Porez na dodanu vrijednost [online]. Dostupno na: <https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Stranice/PDviEU.aspx> [24. veljače 2020.]

Jedan od suštinskih problema svakog sustava PDV-a kojim se obavlja oporezivanje dobara i usluga je složenost poreznog sustava. Zbog navedenog su Zakonom o PDV-u propisane transakcije koje se smatraju oporezivima, a odnose se na isporuku dobara od strane poreznog obveznika uz određenu naknadu, stjecanje dobara, obavljanje usluga te uvoz dobara. Kao što je već navedeno, Zakonom o PDV-u se regulirala i dodjela PDV-identifikacijskog broja te se definirala obveza upisa u registar poreznih obveznika za sve osobe koje namjeravaju obavljati gospodarsku djelatnost, a u prethodnoj godini su ostvarili primitke veće od 300.000 kn.

S aspekta stjecanja dobara, mjestom stjecanja smatra se mjesto na kojem završava otprema ili prijevoz, dok se mjestom uvoza smatra država članica na čijem se teritoriju nalaze dobra pri uvozu. Uvoz i stjecanje dobara se smatraju oporezivim događajima, stoga je za svaku od transakcija definiran trenutak nastanka oporezivog događaja. Oporezivi događaj za stjecanje nastaje u trenutku stjecanja, odnosno isporuke dobara iz druge države članice obzirom da se radi o zrcalnoj transakciji, dok obveza za obračun PDV-a nastaje u trenutku izdavanja računa. Ukoliko račun nije izdan, Zakonom o PDV-u čl.78.st.4. definiran je krajnji rok za obvezu obračuna. Navedenim člankom je definiran rok za izdavanje do petnaestog dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojemu je nastao oporezivi događaj. Oporezivi događaj te obveza obračuna PDV-a pri uvozu nastaju u trenutku samog uvoza dobara ili usluga, osim ako se roba ne nalazi u jednom od prethodno definiranih carinskih postupaka. U tim situacijama, oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaju onda kada roba prestaje biti obuhvaćena carinskim postupcima.

Prilikom obračuna PDV-a potrebno je utvrditi iznos porezne osnovice. Poreznu osnovicu pri uvozu čini carinska vrijednost utvrđena prema carinskim propisima kako je definirano Zakonom o PDV-U čl.35.st.1. Ukoliko već nisu uključeni u carinsku vrijednost, u poreznu osnovicu se uvrštavaju i porezi, carine, pristojbe, odnosno davanja koja se plaćaju izvan države članice te davanja pri uvozu, osim poreza na dodanu vrijednost. Također, dio porezne osnovice čine i sporedni troškovi (npr. provizija, troškovi pakiranja, prijevoza i slično). U poreznu osnovicu nisu uključena sniženja cijena zbog popusta za prijevremeno plaćanje, popusti na cijenu te rabati koji su odobreni i obračunani kupcu u trenutku uvoza⁴⁴.

⁴⁴Horvat Jurjec, K. (2013) Uvoz dobara u EU, odnosno RH s motrišta PDV -a. *Računovodstvo, revizija i financije* [online], 13(11). Dostupno na: http://www.rrif.hr/U_voz_dobara_u_EU_odnosno_RH_s_motrista_PDV_a_-15159C.pdf [20. veljače 2020.]

Ulazna faktura dobavljača koja služi za obračun PDV-a minimalno mora sadržavati⁴⁵:

- Broj računa i datum izdavanja
- Naziv, adresu, OIB ili PDV identifikacijski broj poreznog obveznika koji je isporučio dobra ili usluge (prodavatelj)
- Naziv, adresu, OIB ili PDV identifikacijski broj poreznog obveznika kojima su dobra isporučena (kupac)
- Količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara te vrstu i količinu obavljenih usluga
- Datum isporuke dobara ili obavljanja usluga, odnosno datum primitka predujma u računu za predujam ukoliko se taj datum može odrediti i ako se razlikuje od datuma izdavanja računa
- Jediničnu cijenu bez PDV-a, odnosno iznos naknade za isporučena dobra ili usluge razvrstane po stopi PDV-a
- Stopu PDV-a
- Popuste ili rabate ako nisu uključeni u jediničnu cijenu
- Iznos PDV-a razvrstan po stopi PDV-a, osim ako se primjenjuje posebni postupak za koji je na temelju Zakona o PDV-u taj podatak isključen te
- Zbrojni iznos naknade i PDV-a.

Primjer 3⁴⁶. Porezna osnovica i obveza za obračun PDV-a prilikom uvoza

Trgovačko društvo Forma d.o.o. uvozi iz inozemstva robu X za što je izdan račun inozemnog poduzetnika INO iz BiH u vrijednosti 20.000 EUR. Roba X je osigurana kod inozemnog poduzetnika Y, za što je isti izdao račun u svoti od 2.000 EUR. Obračunata je carina u vrijednosti 10.000,00kn i PDV u vrijednosti 43.976,77 kn. Carinski tečaj na dan carinjenja je 7,54123.

Osnovica za PDV:

1. Nabavna vrijednost robe 20.000 eur x 7,54123 = 150.824,60 kn
2. Trošak osiguranja 2.000 eur x 7,54123 = 15.082,46 kn

⁴⁵ Plavi ured. Obvezni elementi računa [online]. Dostupno na: <https://plaviured.hr/obvezni-elementi-racuna/> [27. travnja 2020.]

⁴⁶ Horvat Jurjec, K. (2013) Uvoz dobara u EU, odnosno RH s motrišta PDV -a. *Računovodstvo, revizija i financije* [online], 13(11). Dostupno na: http://www.rri.hr/U_voz_dobara_u_EU_odnosno_RH_s_motrista_PDV_a_-15159C.pdf [20. veljače 2020.]

3. Carina =	10.000,00 kn
4. Osnovica za PDV (1+2+3) =	175.907,06 kn
5. PDV (4x25%) =	43.976,77 kn

Ukoliko su elementi za utvrđivanje porezne osnovice pri uvozu izraženi u stranoj valuti tada je potrebno postupiti sukladno čl.36.st.1 Zakona o PDV-u koji govori da se tečaj utvrđuje u skladu s propisima EU kojim je utvrđeno izračunavanje carinske vrijednosti.

Porezna osnovica kod stjecanja dobara se utvrđuje na isti način kao i kod isporuke dobara kako je propisano čl.33. Zakona o PDV-u. Poreznu osnovicu stoga čini naknada za sve isporuke koja se sastoji od svega onog što je isporučitelj primio ili treba primiti od kupca, odnosno neke druge osobe. U poreznu osnovicu je uključen i iznos subvencija koji se izravno povezuje s cijenom isporučenih dobara ili usluga. Osim naknade, u poreznu osnovicu spadaju i svote poreza (osim PDV-a), carine te sporedni troškovi. Također, uključuju se i trošarine koje je stjecatelj dobara obavezan platiti ili ih je već platio za ona dobra koja podliježu trošarinama. Ukoliko stjecatelj ostvari povrat plaćenih trošarina, tada se iznos osnovice umanjuje.

Primjer⁴⁷.

Porezni obveznik TONI d.o.o. iz Republike Hrvatske primio je račun talijanskog poreznog obveznika za isporučena dobra, na svotu od 12.100 eura, dok PDV na računu nije obračunat. Dobra su zaprimljena na skladište isti dan kada je zaprimljen i račun talijanskog poreznog obveznika. Talijanski porezni obveznik obavio je uslugu prijevoza robe u Republici Hrvatskoj, za što je izdan račun u svoti od 950 eura. Poduzetnik TONI d.o.o. je obračunao PDV te u poreznim i knjigovodstvenim evidencijama iskazao obvezu i pripadajući pretporez.

Osnovica za PDV:

1. Nabavna vrijednost robe 12.100 eur x 7,55555 =	91.422,16kn
2. Trošak prijevoza = 950 eur x 7,55555 =	7.177,77 kn
3. Osnovica za PDV (1+2) =	98.599,93 kn
4. PDV (3 x 25%) =	24.649,98

⁴⁷Horvat Jurjec, K. (2013) Uvoz dobara u EU, odnosno RH s motrišta PDV -a. *Računovodstvo, revizija i financije* [online], 13(11). Dostupno na: http://www.rrif.hr/U_voz_dobara_u_EU_odnosno_RH_s_motrista_PDV_a_-15159C.pdf [20. veljače 2020.]

Člankom 36.st.2 Zakona o PDV-u definirano je da se prilikom preračunavanja strane valute u HRK koristi srednji tečaj Hrvatske Narodne Banke na dan nastanka obveze obračuna PDV-a, odnosno na dan izdavanja računa.

Oslobođenja od oporezivanja stjecanja dobara PDV-om propisana su člankom 42. Zakona o PDV-u te se odnose na isporuke dobara koje obavi porezni obveznik u tuzemstvu, a koja bi svakako bila oslobođena plaćanja PDV-a, zatim na uvoz dobara koja bi prema članku 44. svakako bio oslobođen od plaćanja PDV-a (npr. uvoz dobara nekomercijalne naravi u osobnoj prtljazi putnika, uvoz dobara koje za osobne potrebe ili potrebe školovanja uvoze učenici ili studenti, uvoz plodova poljodjelstva, ratarstva i slično) te dobra za koja bi stjecatelj sukladno članku 67. i 68. Zakona o PDV-u imao pravo na cjelokupan povrat PDV-a koji je obavezan platiti. Porezni obveznici koji su platili PDV prilikom uvoza ili stjecanja dobara za potrebe obavljanja gospodarske djelatnosti, a koji je zaračunat od strane poreznih obveznika za isporuku dobara, imaju pravo priznavanja pretporeza u istom iznosu. Međutim, porezni obveznici ne mogu odbiti pretporez koji je sadržan u računima za primljena dobra koja su oslobođena plaćanja PDV-a u tuzemstvu sukladno čl.58.st.4. Zakona o PDV-u.

Nakon što porezni obveznici za obračunsko razdoblje utvrde obvezu PDV-a dužni su je iskazati u prijavi PDV-a u kojoj se navode svi relevantni podaci koji su potrebni za obračunavanje PDV-a. U poreznoj prijavi se navodi ukupna vrijednost oporezivih transakcija zajedno sa iznosom PDV-a i pretporeza sa pripadajućim stopama PDV-a te ukupna vrijednost oslobođenih transakcija i transakcija koje ne podliježu oporezivanju⁴⁸. Prijava PDV-a se predaje elektroničkim putem, odnosno putem e-porezne , do dvadesetog dana u mjesecu koji slijedi nakon završetka obračunskog razdoblja. Prijavu PDV-a dužna je podnijeti i osoba koja je u obvezi platiti PDV za poreznog obveznika koji nema sjedište u Republici Hrvatskoj, pravna osoba koja nije porezni obveznik ali je obveza platiti PDV na stjecanje dobara unutar EU, pravna osoba koja je registrirana za potrebe PDV-a te stječe novo vozilo te osobe čija ostala stjecanja nisu predmet oporezivanja PDV-om, a koje unutar EU stječu dobra koja podliježu trošarinama. Također, bitno je naglasiti da porezni obveznici koji obavljaju transakcije unutar EU ne mogu biti tromjesečni obveznici PDV-a, već isključivo mjesečni.

⁴⁸ Porezna uprava. Prijava PDV-a [online]. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Lists/mislenje33/Display.aspx?id=18720 [24.veljače 2020.]

Prethodno navedeno se odnosi i na porezne obveznike koji nemaju sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište, a registrirani su za potrebe PDV-a⁴⁹.

Ako se porezni obveznik nalazi u pretplati, odnosno odbitak pretporeza je veći od obveze za PDV tada on im pravo na povrat PDV-a ili ga može prenijeti u sljedeće obračunsko razdoblje. Ukoliko porezni obveznik zahtjeva povrat PDV-a, tada prema čl.66.st.2. Zakona o PDV-u Porezna uprava ima rok za povrat u iznosu od trideset dana od dana predaje prijave PDV-a. Kod prijave PDV-a za stjecanje dobara ili usluga, porezni obveznik je dužan navesti sve podatke o vrijednosti stjecanja te o vrijednosti primljenih usluga koje su mu obavili porezni obveznici sa sjedištem u drugim državama članicama sukladno čl. 86. Zakona o PDV-u. Obrazac koji se pritom popunjava definiran je od strane ministra financija, a naziva se Obrazac PDV-S.

Kako se radi o velikom broju poreznih obveznika koji sudjeluju u transakcijama stjecanja i uvoza, često dolazi do izbjegavanja plaćanja poreza od strane istih. Porezni nadzor sukladno članku 128. Zakona o PDV-u provode Ministarstvo financija, Porezna uprava i Carinska uprava. Na izbjegavanje plaćanja poreza utjecala je i nedorečenost poreznih zakona što podrazumijeva sve legalne radnje u svrhu smanjenja ili potpunog ne plaćanja porezne obveze⁵⁰. Zbog navedenog, Porezna uprava provodi porezni nadzor nad poslovnim subjektima uz ciljeve ujednačavanja postupanja na razini Porezne uprave, primjene alata za analizu rizika kako bi se objektivno odabrali porezni obveznici za nadzor, povećanje učinkovitosti na način da se nadzor usmjeri na porezne obveznike koji su najrizičniji, uvođenje i primjena računalnih alata za elektronički nadzor te praćenje rezultata nadzora⁵¹.

Kako bi se spriječilo neplaćanje poreza, država na raspolaganju ima represivne mjere u obliku kaznenih prijava i vođenja prekršajnog postupka protiv poreznih obveznika koji izbjegavaju plaćanje poreza. Najveći rizik za poreznu upravu predstavljaju porezni obveznici kod kojih kod osnivanja nije obavljen porezni nadzor, koji ne dostavljaju ili neuredno dostavljaju porezne prijave i izvješća, kod kojih su ranijim poreznim nadzorom utvrđene nepravilnosti, koji ne podmiruju porezne obveze i slično.

⁴⁹ Porezna uprava. Porez na dodanu vrijednost – Predmet oporezivanja [online]. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Lists/mislenje33/Display.aspx?id=18710 [27. travanj 2020.]

⁵⁰ Matković, B. (2014). Prekršajna i kaznena odgovornost za neplaćanje poreza i carine. *Računovodstvo i porezi u praksi* [online], 4 (2014). Dostupno na: <https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/casopisprivitak/ripup14-04-098.pdf> [25.veljače 2020.], str. 98-100

⁵¹ Porezna Uprava (2016). Porezni nadzor [online]. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf [25.veljače 2020.]

Porezna uprava odabir poreznih obveznika za nadzor obavlja na temelju procjene rizika koja je podloga za godišnje planiranje te prema zahtjevima na koje Porezna uprava mora odgovoriti⁵². Ukoliko porezni obveznik ne može predložiti knjige ili evidencije koje je dužan voditi, ako ne izdaje propisane račune ili ne vodi knjige točno, ako podatke za oporezivanje ne može potkrijepiti vjerodostojnom dokumentacijom te ako odbije sudjelovati u poreznom nadzoru, odnosno ukoliko onemogućava njegovu provedbu tada se u poreznom nadzoru procjenjuje porezna osnovica. Ako su tijekom poreznog nadzora utvrđene nezakonitosti glede obračunavanja, evidentiranja, prijavljivanja i plaćanja poreza tada se za pravni subjekt donosi Rješenje o poreznom nadzoru. Sukladno čl.128.st.2. Zakona o PDV-u subjektu se može rješenjem zabraniti daljnji rad ako ne obračunava ili ne uplaćuje PDV u zakonski propisanom roku. Pravni subjekt može podnijeti žalbu na Rješenje o poreznom nadzoru Ministarstvu financija u roku od 30 dana od dana primitka Rješenja.

3.2 Odredbe Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost

Pravilnik o PDV-u donesen je na temelju Zakona o PDV-u. Pravilnikom o PDV-u se detaljnije uređuje primjena izmijenjenih odredbi Zakona o PDV-u. Izmjene i dopune Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost stupaju na snagu nakon objave u Narodnim novinama⁵³.

Pravilnikom o PDV-u su definirani predmeti oporezivanja te porezni obveznici, međutim, Pravilnikom o PDV-u se u većoj mjeri definiraju postupanja u slučaju specifičnih situacija u kojima se mogu naći porezni obveznici, a odnose se na ovrhu, likvidaciju, smrt poreznog obveznika i slično. Poreznim obveznikom postaje svaka pravna ili fizička osoba koja sukladno članku 7. Pravilnika o PDV-u obavlja izvana primjetljive aktivnosti kojima se smatraju pripremne radnje, prva nabava robe, nabava osnovnih sredstava i slično. Porezni obveznik koji započinje s prvim aktivnostima, dužan je upisati se u registar poreznih obveznika. Ukoliko se porezni obveznik nađe pod prisilnom upravom, u likvidaciji ili u stečaju, on se i dalje smatra poreznim obveznikom jer se isporuka dobara iz stečajne ili likvidacijske mase koja je ostala iza društva za potrebe oporezivanja PDV-om smatra nastankom djelatnosti sukladno članku 7.st. 3. Pravilnika o PDV-u. Također, kada je riječ o

⁵² Porezna Uprava (2016). Porezni nadzor [online]. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf

⁵³ TEB – poslovno savjetovanje (2020). Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Nar.nov., br. 1/20) [online]. Dostupno na: <https://www.teb.hr/novosti/2020/pravilnik-o-izmjenama-i-dopunama-pravilnika-o-porezu-na-dodanu-vrijednost-nar-nov-br-120/> [26.veljače 2020.]

isporuci dobara članovima ili osnivačima društva po završetku likvidacije, isporuka podliježe oporezivanju kako je definirano čl.20.st.2. Pravilnika o PDV-u.

U slučaju ovrhe nad određenim poduzećem, ukoliko dođe do prodaje nekog dobra tada se ne smatra da je došlo do isporuke između dužnika i ovršnog tijela već do izravne isporuke kupcu zbog čega se takva isporuka oporezuje. Kada porezni obveznik obavi posljedne poslovne aktivnosti, on prestaje biti poreznim obveznikom. Trajnom odjavom djelatnosti, odnosno brisanjem iz registra kod nadležnog suda fizička ili pravna osoba u potpunosti prestaje djelovati kao porezni obveznik. Ukoliko nakon smrti poreznog obveznika, odnosno fizičke osobe, dođe do prestanka obavljanja djelatnosti tada se na nasljednike prenose sve porezne obveze koje su nastale do njegove smrti. Za porezne obveze nasljednici odgovaraju solidarno. Međutim, kada dođe do prijenosa dobara i imovinskih prava na jednog ili više nasljednika u slučaju nastavka gospodarske djelatnosti tada ne dolazi do oporezivanja definirano čl.22.st.1. i 2. Pravilnika o PDV-u.

Pravilnikom o PDV-u je definirano postupanje prilikom stjecanja rabljenih i novih prijevoznih sredstava, pa se tako prilikom stjecanja rabljenog prijevoznog sredstva iz druge države članice ne obračunava i ne plaća PDV pod uvjetom da je isporučitelj porezni obveznik koji ima sjedište u drugoj državi članici te je na isporuku rabljenog prijevoznog sredstva primijenio posebni postupak oporezivanja marže. Sukladno odredbama članka 96. Zakona o PDV-u, porezna osnovica za isporuke rabljenih dobara, u ovom slučaju prijevoznih sredstava, u okviru posebnog postupka oporezivanja marže je marža koja je jednaka razlici između prodajne i nabavne cijene isporučenog prijevoznog sredstva, umanjena za iznos PDV-a koji je sadržan u toj marži.

Primjer 5. Poseban postupak oporezivanja marže

U tablici 3. je prikazana usporedba između posebnog postupka oporezivanja marže te redovnog postupka oporezivanja. U ovom slučaju, nabavna vrijednost prijevoznog sredstva iznosi 200.000,00 kn, a marža 20% odnosno 40.000,00 kn. Zbroj nabavne vrijednosti vozila i marže dovodi do iznosa neto prodajne vrijednosti. Kod posebnog oporezivanja marže, PDV se obračunava na iznos marže, dok se kod redovnog postupka PDV obračunava na neto prodajnu vrijednost. Prodajna cijena s PDV-om je znatno niža kod posebnog postupka oporezivanja marže, nego u redovnom postupku oporezivanja, ali porezni obveznik nema pravo na odbitak pretporeza kao što je to slučaj kod redovnog postupka oporezivanja.

Tablica 3. Poseban postupak oporezivanja marže

ELEMENTI IZRAČUNA	PPOM	REDOVNI POSTUPAK OPOREZIVANJA
Nabavna vrijednost vozila	200.000,00	200.000,00
Marža	40.000,00	40.000,00
Neto prodajna vrijednost	240.000,00	240.000,00
PDV	10.000,00	60.000,00
Prodajna cijena s PDV-om	250.000,00	300.000,00
Pravo na odbitak PDV-a	-	-60.000,00
Nabavna cijena za kupca	250.000,00	240.000,00

Izvor: Obrada autora

Kod stjecanja novih prijevoznih sredstava dolazi do obračuna i plaćanja PDV-a. Tada je obveznik plaćanja PDV-a bilo koja osoba koja stječe novo prijevozno sredstvo iz druge države članice, bez obzira na to da li je registrirana za potrebe PDV-a ili ne. Stjecanje novog prijevoznog sredstva se prijavljuje Carinskoj upravi najkasnije 10 dana od stjecanja. Registracija novog prijevoznog sredstva moguća je jedino uz predočenje prijave za stjecanje novih prijevoznih sredstava uz ovjeru Carinske uprave, zajedno s potvrdom o plaćenom PDV-u. PDV je moguće platiti u roku od 10 dana. Ako novo prijevozno sredstvo stječe pravna osoba radi daljnje prodaje, PDV se obračunava u skladu s redovnim postupkom oporezivanja te se prijavljuje putem prijave PDV-a⁵⁴. Obzirom da je u trgovinskoj djelatnosti čest slučaj ispostavljanja računa za predujam robe koja se još nije isporučila, Pravilnikom o PDV-u je definiran njihov tretman glede oporezivanja. Ukoliko je porezni obveznik izvršio plaćanje prije stjecanja dobara unutar EU, tada nije nastala obveza obračuna PDV-a sukladno članku 38., isto kao i kod uvoza sukladno članku 39.

Kako bi se točno, pravilno i pravodobno obračunao i platio PDV porezni obveznik svom knjigovodstvu mora osigurati sve podatke sukladno članku 162. Pravilnika o PDV-u. Porezni obveznik je dužan dostaviti odgovarajuće isprave kao što su obračuni izdanih i primljenih računa, isprave o uvozu i izvozu te sve ostale isprave koje su bitne za obračun i plaćanje PDV-a odnosno za odbitak pretporeza. Knjigovodstvo poreznih obveznika se mora voditi po načelima točnosti, urednosti i pravodobnosti. Također, na zahtjev Porezne uprave ili drugog nadležnog tijela, porezni obveznik mora omogućiti uvid u ispostavljene i primljene račune.

⁵⁴ Narodne novine (2013) *Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost* [online]. Zagreb: Narodne novine d.d.
Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_79_1633.html [21. travnja 2020.], čl.29

Podaci koje je potrebno dostaviti knjigovodstvu propisani su čl.163. Pravilnika o PDV-u, a odnose se na:

- Podatke o ukupnom iznosu naknada za primljena dobra i usluge bez PDV-a, o ukupnom iznosu naknada s PDV-om te iznosu naknada za primljena dobra razvrstanim po stopama PDV-a
- Podatke o obračunatom PDV-u po računima za primljena dobra i korištene usluge razvrstane po stopama PDV-a
- Podatke o obvezi PDV-a za uplatu i uplati PDV-a te
- Podatke o potraživanju za povrat pretporeza i njegovoj uplati.

Nakon što su dostavljeni svi potrebni podaci knjigovodstvu, porezni obveznik za razdoblje oporezivanja utvrđuje obvezu PDV-a koja se iskazuje u prijavi PDV-a. U prijavi se navodi ukupna vrijednost oporezivih transakcija te iznos PDV-a i pretporeza po stopama PDV-a. Osim tog, potrebno je navesti i ukupnu vrijednost oslobođenih transakcija i transakcija koje ne podliježu oporezivanju. Kroz članke 174.-178. Pravilnika o PDV-u detaljno su opisane pojedine stavke PDV obrasca te koraci prilikom ispunjavanja samog obrasca.

Pravna ili fizička osoba upisana u registar poreznih obveznika, odnosno prijavljena za potrebe PDV-a te posjeduje PDV identifikacijski broj dužna je popuniti i podnijeti prijavu za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica od strane poreznih obveznika koji su registrirani za potrebe PDV-a sukladno članku 182. Pravilnika o PDV-u, prijava se podnosi na Obrascu PDV-S do dvadesetog dana u mjesecu koji slijedi nakon završetka razdoblja oporezivanja.

3.3 PDV- identifikacijski broj

Ulaskom Republike Hrvatske u EU na snagu je stupio novi Zakon o PDV-u (čl. 213. i 214. Direktive 2006/112/EZ) koji obvezuje poreznog obveznika na registraciju za potrebe PDV- a te dodjelu PDV identifikacijskog broja koji je nužan za obavljanje transakcija unutar EU jer se njime dokazuje porezni status kupca na temelju kojeg se ostvaruje oslobođenje pri isporuci dobara unutar EU. Provjera PDV identifikacijskog broja je omogućena u elektroničkoj bazi podataka svih država članica koje su povezane u sustav VIES, odnosno u PDV- sustav za

razmjenu informacija na razini EU⁵⁵. Sukladno Direktivi 2006/112/EZ države članice PDV identifikacijski broj dodjeljuju⁵⁶:

- Svakom poreznom obvezniku koji na području neke države članice obavlja isporuku dobara ili usluga za koje postoji pravo na odbitak PDV-a (osim onima koji isporučuju nova prijevozna sredstva te ukoliko je obveznik plaćanja PDV-a primatelj dobara ili usluga)
- Svakom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik koji unutar EU stječu dobra koja podliježu obvezi plaćanja PDV-a ili su se opredijelili za oporezivanje stjecanja dobara
- Svakom poreznom obvezniku koji na njihovom području obavlja stjecanje dobara unutar EU za potrebe obavljanja poduzetničke djelatnosti koja se obavljaju izvan tog područja
- Svakom poreznom obvezniku koji na njihovom području prima usluge za koje je kao primatelj usluge obavezan platiti PDV te
- Svakom poreznom obvezniku koji ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište na njihovom području, a pruža usluge na području druge države članice za koje je PDV dužan platiti primatelj tih usluga.

PDV identifikacijski broj u Republici Hrvatskoj dodjeljuje Porezna uprava koja ga razmjenjuje s drugim državama članicama putem prethodno navedenog sustava. Posjedovanje PDV identifikacijskog broja je preduvjet za poslovanje na zajedničkom tržištu. PDV identifikacijski broj u Republici Hrvatskoj se sastoji od osobnog identifikacijskog broja (OIB) s prefiksom HR te se u Republici Hrvatskoj dodjeljuje⁵⁷:

- tuzemnom poreznom obvezniku upisanom u registar obveznika PDV-a koji obavlja transakcije unutar EU,
- tuzemnom poreznom obvezniku koji isporučuje dobra ili obavlja usluge bez prava na odbitak pretporeza i pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, a obvezni su plaćati

⁵⁵Markota, Lj. (2013) Porezni položaj stjecanja dobara unutar EU. *Računovodstvo, revizija i financije*, 11 (13), str. 65-75

⁵⁶ EUR-Lex (2006). Direktiva Vijeća 2006/112/EZ [online]. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=EN> [21.04.2020.], str. 136

⁵⁷ Savjetodavna služba Hrvatske Obrtničke Komore. Što je PDV identifikacijski broj i kako se dobiva? [online]. Dostupno na: http://infos.hok.hr/faq/c_porezi_i_carine/c3_pdv/sto_je_pdv_identifikacijski_broj_i_kako_se_dobiva [27.veljače 2020.]

PDV na stjecanje dobara unutar EU ili su se opredijelili za mogućnost da plaćaju PDV na stjecanje neovisno o tome što nisu prešli prag stjecanja u iznosu od 77.000,00 kuna,

- svakom poreznom obvezniku koji stječe dobra unutar EU u tuzemstvu za obavljanje gospodarske djelatnosti na području koje nije tuzemstvo,
- tuzemnom poreznom obvezniku kojem su usluge obavljene i koji je obavezan platiti PDV na primljenu uslugu,
- tuzemnom poreznom obvezniku koji obavlja usluge na području druge države članice za koje je primatelj usluge u drugoj državi članici obavezan platiti PDV,
- stranom poreznom obvezniku koji u tuzemstvu obavlja isporuke dobara i usluga s pravom na odbitak pretporeza,
- stranom poreznom obvezniku koji isporučuje dobra osobama koje nisu obveznici plaćanja PDV-a na stjecanje i prešao je prag isporuke u iznosu od 270.000,00 kuna ili je odustao od navedenog praga isporuke,
- stranom poreznom obvezniku koji isporučuju dobra koja podliježu trošarinama, osobama koje nisu porezni obveznici niti plaćaju PDV na stjecanje.

Kako bi se pravnoj osobi dodijelio PDV identifikacijski broj, potrebno je ispuniti obrazac P-PDV, zahtjev za određivanjem i dodjelom osobnog identifikacijskog broja (OIB-a) te upitnik za dodjelu PDV identifikacijskog broja. Svaki od navedenih obrazaca moguće je pronaći na internetskim stranicama Porezne uprave. Zahtjev za dodjelu OIB-a popunjavaju strane fizičke kojima se smatraju sve fizičke osobe koje nemaju hrvatsko državljanstvo te pravne osobe koje imaju sjedište van Republike Hrvatske.

PDV identifikacijski broj se dodjeljuje i pravnim osobama koje nisu porezni obveznici, odnosno nisu upisani u registar obveznika PDV-a, ali su prešle prag stjecanja ili su odustale od praga stjecanja prije obavljanja prvog stjecanja. Pravne osobe kojima je PDV-identifikacijski broj dodijeljen iz tih razloga moraju ga koristiti u slučaju usluga koje su im obavili porezni obveznici iz drugih država članica, odnosno, na primljenu uslugu obračunavaju i plaćaju PDV u Hrvatskoj⁵⁸.

⁵⁸ Porezna uprava. Preporuka za dodjelu PDV identifikacijskog broja iz razloga odustajanja od praga stjecanja [online]. Dostupno na: [https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Preporuka%20za%20dodjelu%20PDV%20id%20broja%20jer%20odustaju%20od%20praga%20stjecanja%20\(17.09.2013.\).pdf](https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Preporuka%20za%20dodjelu%20PDV%20id%20broja%20jer%20odustaju%20od%20praga%20stjecanja%20(17.09.2013.).pdf) [24. Travnja 2020.]

Strana osoba je dužna osobno ili putem opunomoćenika podnijeti zahtjev za određivanjem i dodjelom OIB-a nadležnoj Poreznoj upravi te se uz zahtjev prilažu važeće isprave kojima se potvrđuju podaci navedeni na zahtjevu.

Ukoliko Porezna uprava sumnja na zlouporabu PDV identifikacijskog broja, u tom slučaju ga može suspendirati, posebice na međunarodnoj razini. Porezna uprava je dužna obavijestiti poreznog obveznika o suspenziji. Suspendiranje PDV identifikacijskog broja se ne smatra ukidanjem, a suspendirani broj se može ponovno aktivirati⁵⁹.

Porezna uprava će suspendirati poreznom obvezniku PDV identifikacijski broj osobito kada⁶⁰:

- ne podnese prijavu PDV-a za tri uzastopna razdoblja oporezivanja,
- za tri uzastopna razdoblja oporezivanja ne plati PDV iskazan u prijavama PDV-a,
- nema otvoren poslovni račun u banci,
- nije dostavio kontakt podatke,
- sudjeluje u poslovnim transakcijama s poreznim obveznicima koji su već sudjelovali u prijevarama,
- postoji sumnja da sudjeluje u poreznim prijevarama.

Ulaskom Republike Hrvatske u EU, službeno više ne postoji uvoz niti izvoz (već stjecanje i isporuka) što dovodi do ukidanja carinskih i administrativnih prepreka. PDV identifikacijski broj je omogućio nesmetano obavljanje transakcija na području EU, ali i kontrolu nadležnih institucija nad tim transakcijama.

3.4 Načelo države odredišta i porijekla

Zbog specifičnosti oporezivanja u međunarodnim transakcijama, kako bi se izbjeglo dvostruko oporezivanje bitno je odrediti državu u kojoj će se izvršiti oporezivanje PDV-om.

⁵⁹ Tim4Pin (2014). Suspendiranje PDV identifikacijskog broja [online]. Dostupno na: <http://tim4pin.hr/suspendiranje-pdv-identifikacijskog-broja/> [24. Travnja 2020.]

⁶⁰ Porezna Uprava (2013). PDV identifikacijski broj [online]. Dostupno na: [https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Obavijest%20u%20vezi%20PDV%20identifikacijskog%20broja%20\(22.05.2013\).pdf](https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Obavijest%20u%20vezi%20PDV%20identifikacijskog%20broja%20(22.05.2013).pdf) [28. veljače 2020.]

Definiranjem slobodnog tržišta 1993.godine dolazi do uklanjanja graničnih kontrola prilikom čega je usvojen prijelazni sustav kojim je definirano da se poslovne transakcije unutar EU oporezuju u državi članici odredišta, sukladno sa zakonodavstvom svake od članica⁶¹. Transakcije koje se obavljaju na području EU oporezuju se PDV-om prema načelu odredišta, odnosno u onoj državi članici u kojoj dolazi do potrošnje⁶². Isporuke dobara između država članica oslobođene su plaćanja PDV-a te porezni obveznici koji obavljaju takve isporuke imaju pravo na odbitak pretporeza. Na ukupnu prodaju se primjenjuje nulta stopa PDV-a, a PDV na kupnju s pravom na odbitak pretporeza neće se zaračunavati⁶³. Oporezivi događaj pri transakcijama u EU nastaje u trenutku stjecanja dobara, odnosno u trenutku isporuke dobara unutar područja države članice.

Načelo države odredišta primjenjuje se kod svih isporuka dobara obavljenih poreznim obveznicima u drugim državama članicama uvijek kada se radi o isporukama novih prijevoznih sredstava bez obzira na status kupca, kod isporuke dobara određenim pravnim osobama koje nisu porezni obveznici ili poreznim obveznicima koji obavljaju isporuke oslobođene PDV-a bez prava na odbitak pretporeza uz uvjet da su prešli prag isporuke ili prag stjecanja, kod trošarinskih proizvoda bez obzira na prag stjecanja i isporuke te B2B (engl. B2B - Business to Business) usluge uz određene izuzetke koji se odnose na prijevoz putnika, usluge vezane uz nekretnine i slično. Osim načela države odredišta, primjenjuje se i načelo države porijekla i to u slučaju transakcija s fizičkim osobama iz drugih država članica koje su oporezive prilikom kupnje u državi u kojoj je došlo do stjecanja. Prethodno spomenute transakcije odnose se na prodaju na daljinu gdje se PDV obračunava po stopi koja se primjenjuje u državi članici u kojoj je prodavatelj registriran sve dok se ne pređe prag isporuke koji je propisan u državi članici u kojoj je isporuka završile, te isporuke dobara poreznim obveznicima u drugu državu članicu koji u cjelosti obavljaju isporuke dobara

⁶¹ Zakarija, A. i Cindori, S. (2016). Prevencija prijevara u sustavu poreza na dodanu vrijednost u okvirima Europske Unije. *Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J.J.Strossmayera u Osijeku [online]*, 32 (3-4). Dostupno na: file:///C:/Users/BB/Downloads/cindori_zakarija.pdf [01. ožujka 2020.], str. 71-90

⁶² Kalčić, R. i Kuliš, D. i Kesnerškreb, M., ur. (2011) *Vodič kroz europske direktive o porezu na dodanu vrijednost*. Zagreb: Institut za javne financije, str. 26-28

⁶³ Zakarija, A. i Cindori, S. (2016). Prevencija prijevara u sustavu poreza na dodanu vrijednost u okvirima Europske Unije. *Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J.J.Strossmayera u Osijeku [online]*, 32 (3-4). Dostupno na: file:///C:/Users/BB/Downloads/cindori_zakarija.pdf [01. ožujka 2020.], str. 71-90

oslobođene PDV-a, ali i pravnim osobama koje nisu porezni obveznici jer ne mogu odbiti pretporez sve dok ne prijeđu prag stjecanja⁶⁴.

Načelo države porijekla oporezuje izvoz dobara i usluga, dok su dobra koja se uvoze oslobođena plaćanja PDV-a. U usporedbi s načelom države odredišta, vidljiv je suprotan učinak gdje dolazi do oslobađanja izvoza, dok se u pravilu oporezuje uvoz. Prednost načela države odredišta je jednaki porezni tretman domaćih i uvezenih proizvoda na domaćem tržištu, dok je nedostatak načela države porijekla nejednako porezno opterećenje u međunarodnoj razmjeni zbog različitih poreznih stopa. Pozitivni učinci načela države porijekla mogu se očekivati samo harmonizacijom stopa PDV-a u svim državama članicama. Usporedbom primjene navedenih načela, primjenom načela države odredišta osigurava se ravnopravna konkurencija na domaćem tržištu između domaćih i uvezenih proizvoda zbog čega se EU i opredijelila za primjenu načela odredišta čime se postiglo načelo neutralnosti⁶⁵.

3.5 Prag stjecanja

Predmetom oporezivanja smatra se stjecanje dobara iz druge države članice EU koje u tuzemstvu obavi porezni obveznik ili osoba koja nije porezni obveznik. Stjecatelji dobara u tuzemstvu se mogu podijeliti na porezne obveznike koji su upisani u registar obveznika PDV-a te takozvani posebni stjecatelji. Posebni stjecatelji na stjecanje dobara unutar EU plaćaju PDV prema posebno propisanim uvjetima, a istima se smatraju pravne osobe koje nisu porezni obveznici (npr. gradovi, općine, komore), porezni obveznici koji obavljaju isključivo isporuke oslobođene plaćanja PDV-a bez prava na odbitak pretporeza te mali poduzetnici koji nisu prešli prag vrijednosti isporuka za upis u registar obveznika PDV-a u iznosu od 300.000,00 kn. Porezni obveznici koji su upisani u registar obveznika PDV-a dužni su na svako stjecanje obračunavati PDV. Za navedene posebne stjecatelje propisuju se drugačiji uvjeti obračunavanja PDV-a. Sukladno navedenom, da bi stjecanja dobara unutar EU od

⁶⁴ Letinić, S. (2015). *Oporezivanje poduzeća – predavanja* [online]. Požega: Sveučilište u Požegi. Dostupno na: <https://www.vup.hr/Data/Files/150929143651215.pdf> [21.travnja 2020.], str.17

⁶⁵ Zakarija, A. i Cindori, S. (2016). Prevencija prijevara u sustavu poreza na dodanu vrijednost u okvirima Europske Unije. *Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J.J.Strossmayera u Osijeku* [online], 32 (3-4). Dostupno na: file:///C:/Users/BB/Downloads/cindori_zakarija.pdf [01. ožujka 2020.], str. 71-90

strane posebnih stjecatelja bila oporeziva PDV-om u tuzemstvu potreban je prelazak praga stjecanja⁶⁶.

Zakonom o PDV-u čl. 5.st.2.t.a) propisan je prag stjecanja dobara iz drugih država članica u iznosu od 77.000,00 kn koji se odnosi na nabavu dobara od poreznih obveznika iz država članica. Ukoliko dođe do prelaska praga pravne osobe koje nisu porezni obveznici, postaju obvezni zatražiti PDV identifikacijski broj. U ovom slučaju, registriranje za potrebe PDV-a neće značiti i upis u registar obveznika PDV-a što znači da su pravne osobe dužne obračunati i platiti PDV, ali nemaju pravo na njegov odbitak obzirom da nisu upisane u registar obveznika. Nakon dodjele PDV identifikacijskog broja isporučitelj iz druge države članice neće zaračunati PDV na isporuku dobara u iznosu koji je na snazi u toj državi članici, već će pravna osoba biti obvezna platiti hrvatski PDV na stečena dobra, što znači da neće biti obračunat PDV druge države članice⁶⁷.

Pravni subjekti koji nisu bili porezni obveznici prije prelaska praga stjecanja mogu odustati od navedenog praga, na način da prije prvog stjecanja dobara iz druge države članice podnesu pisanu izjavu da odustaju od praga stjecanja i time se obvezuju na rok od dvije godine, što znači da će od prvog stjecanja dobara biti obvezni platiti PDV na stečena dobra koji je na snazi u Republici Hrvatskoj, te im na ta dobra neće biti obračunat PDV druge države članice. Neovisno o tome da li je pravni subjekt prešao prag stjecanja ili odustao od praga stjecanja, registriran je za potrebe PDV-a što svakako doprinosi Hrvatskom gospodarstvu jer će porezni obveznici koji stječu dobra iz drugih država članica obračunavati i plaćati hrvatski PDV koji će biti uplaćen u državni proračun Republici Hrvatskoj⁶⁸.

Stjecanje dobara neće biti predmet oporezivanja PDV-om ukoliko su ispunjeni sljedeći uvjeti⁶⁹:

- Ukupna vrijednost stjecanja dobara iz drugih država članica EU-a tijekom tekuće kalendarske godine nije veća od 77.000,00 kn

⁶⁶ Zaloker, D. (2016). Ne zaboracite prag stjecanja. TEB-poslovno savjetovanje [online]. Dostupno na: <https://www.teb.hr/novosti/2016/ne-zaboravite-na-prag-stjecanja-dobara/> [21. travnja 2020.]

⁶⁷ Porezna Uprava (2013). Registriranje za potrebe PDV-a, PDV ID broj i VIES sustav [online]. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Lists/mislenje33/Display.aspx?id=18700 [01. Ožujka 2020]

⁶⁸ Porezna uprava. Preporuka za dodjelu PDV identifikacijskog broja iz razloga odustajanja od praga stjecanja [online]. Dostupno na: [https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Preporuka%20za%20dodjelu%20PDV%20id%20broja%20jer%20odustaju%20od%20praga%20stjecanja%20\(17.09.2013.\).pdf](https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Preporuka%20za%20dodjelu%20PDV%20id%20broja%20jer%20odustaju%20od%20praga%20stjecanja%20(17.09.2013.).pdf) [24. Travnja 2020.]

⁶⁹ Zaloker, D. (2016). Ne zaboravite na prag stjecanja. TEB-poslovno savjetovanje [online]. Dostupno na: <https://www.teb.hr/novosti/2016/ne-zaboravite-na-prag-stjecanja-dobara/> [01.ožujka 2020.]

- Ukupna vrijednost stjecanja dobara iz drugih država članica EU-a u prethodnoj kalendarskoj godini nije bila veća od 77.000,00 kn

Ukoliko su zadovoljeni navedeni uvjeti, isporuka dobara je oporeziva u državi članici iz koje se dobro otprema te je isporučitelj na takve isporuke dužan obračunavati PDV u iznosu koji je na snazi u toj državi članici što znači da će taj obračunati PDV biti uplaćen u proračun te države članice. Također, bitno je uzeti u obzir da se za prag stjecanja uspoređuju dvije kalendarske godine, stoga ukoliko je pravni subjekt u 2017.godini obavio stjecanja u iznosu od 78.000,00kn, a u 2018.godini 30.000,00kn, tada se sva stjecanja dobara unutar EU oporezuju u 2018.godini jer je prag prijeđen u prethodnoj.

4. Računovodstveni tretman uvoza i stjecanja dobara iz Europske unije na praktičnom primjeru poduzeća „Sparta trgovina d.o.o.“

4.1 Općenito o trgovinskoj djelatnosti

Trgovina se danas može definirati kao gospodarska djelatnost koja se temelji na stalnom izboru, razvijanju, prikazivanju i nabavljanju različitih vrsta robe, prenošenju informacija o iskazanoj potražnji kupaca, skladištenju i čuvanju zaliha robe koje su potrebne za prodavanje te preprodaji robe velikom broju pojedinačnih i organiziranih potrošača, u količinama, na način, na onome mjestu i u ono vrijeme koje zadovoljava zahtjeve potrošača, a sve to s tendencijama poslovnog povezivanja i suradnje s proizvođačima i potrošačima⁷⁰. Kada je riječ o trgovini, danas se trgovinom općenito smatra vanjska trgovina, odnosno međunarodna razmjena dobara i usluga. Međunarodna razmjena ima direktan, odnosno indirektan utjecaj na ekonomski rast i razvoj, odnosno na gospodarstvo u cjelini. Dolazi do bržeg ekonomskog razvoja, raste efikasnost nacionalne proizvodnje jer dolazi do boljeg iskorištavanja domaćih resursa, primjenjuju se nova tehnološka rješenja, razvijaju se nova znanja i organizacijska rješenja. Razmjena dovodi do povećanja životnog standarda i produktivnosti što ima pozitivan utjecaj na ekonomski napredak gospodarstva⁷¹. U međunarodnoj razmjeni sudjeluje značajan broj subjekata, iako je sveopći dojam kada se govori o međunarodnoj trgovini takav kao da država trguje s drugom državom, dok države zapravo čine skroman udio

⁷⁰Segetlija, Z. (2011) Ekonomika trgovine. Zagreb: Novi Inkubator, str. 33.

⁷¹Lazibat, T. i Kolaković, M. (2004). Međunarodno poslovanje u uvjetima globalizacije. Zagreb: Sinergija nakladništvo, str. 54.

u ukupnoj svjetskoj razmjeni. Trgovina se najvećim dijelom odvija između poslovnih subjekata, proizvodnih i uslužnih poduzeća te fizičkih osoba koje na međunarodnom tržištu mogu nastupati samostalno (direktno) ili indirektno preko zastupnika⁷².

Strategija i politika sudjelovanja u međunarodnoj razmjeni roba i usluga definirana je od strane države kroz različite zakone i propise. Glavni cilj vanjske trgovine je omogućavanje uvoza po najpovoljnijim uvjetima za ona dobra koje gospodarstvo ne posjeduje u dovoljnim količinama, odnosno izvoz proizvedenih dobara i usluga na način da se pravnim subjektima omogući ostvarivanje koristi iz istog⁷³.

Vanjska politika EU u fokus stavlja trgovinu koja je u isključivoj nadležnosti Europske zajednice. Trgovinska politika EU je jedna od najvažnijih politika Unije koja definira bilateralne odnose Europske Zajednice s trećim zemljama, ali i multilateralnim organizacijama. Ciljevi trgovinske politike su definirani Ugovorom o Europskoj zajednici te uključuju razvoj svjetske trgovine, postupno ukidanje ograničenja međunarodnoj trgovini te smanjivanje carinskih barijera.

4.2 Utvrđivanje poreza na dodanu vrijednost i računovodstvena evidencija uvoza

Kao što je već navedeno, uvoz se odnosi na uvoz proizvoda ili usluga u kojima dobra prelaze vanjsku granicu država članica EU, odnosno na uvoz iz trećih zemalja. Sve transakcije koje se odvijaju između uvoznika i isporučitelja robe ili usluga, moraju se odvijati preko deviznog računa, a obvezno je i sudjelovanje carinske službe⁷⁴. Ukoliko poduzeće nema otvoren devizni račun u banci ima mogućnost kupovine deviza od banke, pri čemu je čest slučaj u praksi da poduzeće od banke dobije povoljnije uvjete prilikom kupnje deviza. Bez obzira na to što se plaćanje obavlja u devizama, poslovne transakcije koje se evidentiraju u računovodstvu moraju se voditi isključivo u domaćoj valuti što dovodi do potrebe usklađivanja svih računa koje se vode u stranim valutama. Kako bi se iskazala fer vrijednost zaliha i obveza, tečaj koji se uzima radi usklade je onaj na dan same transakcije. Poduzeća koja uvoze robu danom transakcije smatraju onaj dan, odnosno datum koji je iskazan na

⁷²Čipčić Lolić, M. (2015). Međunarodna ekonomija [online]. Split: Sveučilišni odjel za stručne studije. Dostupno na: https://www.oss.unist.hr/sites/default/files/file_attach/Me%C4%91unarodna%20ekonomija%20-%20Marina%20Loli%C4%87%20%C4%8Cip%C4%8Di%C4%87.pdf [02.ožujka 2020.], str. 13

⁷³ Andrijanić, I. (2005). Poslovanje u vanjskoj trgovini. Zagreb: Mikrorad

⁷⁴ Narodne novine (2005). Odluka o uvjetima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom. Zagreb: Narodne novine d.d. broj 18/06

fakturi inozemnog dobavljača ili datum carinjenja, odnosno datum koji se iskazan na carinskoj deklaraciji. Tečaj koji se primjenjuje sukladno čl.45.st.3. Zakona o deviznom poslovanju je srednji tečaj HNB-a na dan transakcije. Osim dobavljača važnu ulogu prilikom uvoza imaju prijevoznici robe i špediteri koji su zaduženi za dostavu robe iz inozemstva, pa usluge koje obave ulaze u kalkulaciju nabavne vrijednosti robe. Kalkulaciju nabavne vrijednosti čine fakturna vrijednost, odnosno vrijednost robe koja je iskazana na fakturi te svi ovisni troškovi, dok PDV koji se obračunava pri uvozu ne ulazi u kalkulaciju nabavne vrijednosti robe.

Osnovicu za obračun PDV-a čini carinska vrijednost koja je utvrđena carinskim propisima, a služi kao osnova za obračun uvoznih davanja na uvezenu robu. Nakon izrade kalkulacije nabavne vrijednosti robe potrebno je proknjižiti poslovne promjene. Sva konta na kojima su evidentirane poslovne promjene koje su nastale prilikom uvoza moguće je pronaći u knjigovodstvenoj temeljnici te na konto karticama. Osim knjiženja poslovnih promjena, poslovni subjekt je dužan voditi evidenciju zaprimljenih ulaznih računa koje je primio prilikom uvoza robe, a koji predstavljaju dokaze da su se evidentirane promjene uistinu dogodile. Knjiga u kojoj se vodi evidencija ulaznih računa naziva se Knjiga URA.

Primjer utvrđivanja poreza na dodanu vrijednost te računovodstvene evidencija uvoza obrađen je dalje kroz rad na primjeru poduzeća SPARTA d.o.o.

Poduzeće se bavi uvozom i trgovinom na veliko proizvodima za kućanstvo, čišćenje i slično. Uvid u dokumentaciju omogućen je od strane poduzeća „Računovodvo Vitas d.o.o.“ koje obavlja računovodstvene usluge za poduzeće SPARTA d.o.o. U ovom slučaju, poduzeće uvozi aluminijsku foliju od dobavljača ALUPRODUKT d.o.o. iz Srbije, zbog čega je riječ o uvozu obzirom da se radi o trećoj zemlji. Nakon što se utvrdi nedostatak robe koja je nužna za poslovanje poduzeća SPARTA d.o.o. obavlja se narudžba proizvoda koji nedostaju.

Slika 1. Faktura dobavljača ALUPRODUKT d.o.o.

ALUPRODUKT DOO
KULINOVAČKO POLJE POTES 4, BR.1/a
32000 ČAČAK
tel: 032/358-700
E-mail: info@aluprodukts.rs

Matični broj: 20147466
PIB: 104390117
Šifra delatnosti: 2592
Tekući račun: 155-9631-23

INVOICE No.: 178

Mesto i datum izdavanja računa: Čačak, 13.05.2019
Datum prometa dobara i usluga: Čačak, 13.05.2019
Kontrolnik broj:
Valuta: 13.05.2019

Delivery address:

SPARTA TRGOVINA DOO

GRAMACA 3B

10000 ZAGREB
HRVATSKA

Page: 1

Item	Code	Description of the goods		Quantity	Price	Amount
1	115	AL FOLIJA 10M SPARTA	KOM	3500.000	0.27	943.25
2	116	AL FOLIJA 20 M SPARTA	KOM	3900.000	0.49	1914.51
3	117	AL FOLIJA 30M SPARTA	KOM	3900.000	0.70	2740.14
4	131	AL FOLIJA 150m SPARTA	KOM	120.000	3.50	420.00
5	132	AL FOLIJA 300 m SPARTA	KOM	60.000	6.80	408.00
						6,425.90
						0.00

Paritet: EXW ČAČAK
Colli: 6
Bruto: 2438
Neto: 2317

TOTAL (EUR): 6,425.90

omena o poreskom oslobođenju: Nema.

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Kao što je vidljivo iz dostavljene faktura dobavljača (slika 1.), poduzeće je obavilo narudžbu 5 različitih artikla u ukupnom iznosu od 6.425,90 eura. Na računima su navedeni svi naručeni proizvodi, broj komada pojedinih proizvoda, jedinična cijena te ukupna cijena proizvoda. Proizvodi se fizički nalaze u Srbiji, stoga se javlja potreba za uslugom prijevoza. U ovom slučaju, uslugu prijevoza obavilo je poduzeće DRAGAČEVAC d.o.o. iz Srbije za što je izdana niže prikazana faktura (slika 2.). Obzirom da je prijevoz robe obavljan iz dva poduzeća, izdan je račun s ukupnim iznosom od 500 eura na koji nije zaračunat PDV. Uz fakturu su priložena 2 CMR lista, odnosno međunarodna tovarna lista (slika 3. i slika 4.) čime se dokazuje navedeno. Za prijevoz iz ALUPRODUKTA d.o.o. plaćen je iznos od 301,50 eura koji je utvrdila carina.

Slika 2. Faktura dobavljača DRAGAČEVAC d.o.o. za usluge prijevoza

Privredno društvo "Dragacevac" d.o.o.

Prislonica b.b. 32212 Prislonica
 PIB: 103675902 Tel: 032-5485-730, 5485-740, 5485-750
 Tekuci racun: 155-14048-61; 170-0030028514000-30

Maticni broj: 17619748
 Sifra delatnosti: 50200
 PIB: 103675902

Payment details:
 PAYMENTS WITHOUT DEDUCTION OF
 FOREIGN BANK CHARGES!
 Bank of beneficiary: HALKBANK A.D.
 BEOGRAD
 Milutina Milankovica 9e
 RS-11070 Novi Beograd (Beograd)
 IBAN: RS35 1550 0000 0000 9826 20
 SWIFT: CABARS22

SPARTA TRGOVINA D.O.O.

GRAMACA 3B

10000 ZAGREB

PIB: 24427573273

RECHNUNG Nr. 30/19
 INVOICE No.

Payment details:

Inv. No. 30/19

Date: 14.05.2019

LFD Nr. ART. No.	BESCHREIBUNG DESCRIPTION	BETRAG AMOUNT
1.	Transportne usluge na relaciji: UZICE-CACAK(SRB) - ZAGREB(HR)	500.00 EUR
	SVEGA:	500.00 EUR

NAPOMENA O PORESKOM OSLOBODJENJU: Oslobodjeno po
 clanu 24. stav 1.

Datum utovara: 13.05.2019.
 Datum istovara: 14.05.2019.
 Registarski broj vozila: CA093LX/AD497CA
 CMR: 0311601, 187216

UNTERSCHRIFT

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Slika 4. Međunarodni tovarni list

Primerak za prevoznika
Exemplaire de transporteur

1 Pošiljaoc (ime, adresa, zemlja)
Expéditeur (nom, adresse, pays)

1 a) Zemlja:

2 Primaoc (ime, adresa, zemlja)
Destinataire (nom, adresse, pays)

2 a) Zemlja:

3 Mesto isporuke (mesto, zemlja, datum)
Lieu prévu pour la livraison de la marchandise (lieu, pays, date)

3 a) km do SRE

4 Mesto i datum preuzimanja pošiljke na prevoz (mesto, zemlja)
Lieu et date de la prise en charge de la marchandise (lieu, pays)

4 a) km do SRE

5 Priloge listine
Documents annexés

6 Oznake i broj
Marques et numéros

7 Broj kolata
Nombre des colis

8 Vrsta ambalaže
Nature de l'emballage

9 Vrsta robe
Designation des marchandises

10 Statistički broj
No statistique

11 Bruto težina, kg
Poids brut, kg

12 Zapremina m³
Volume m³

13 Razred
Classe

13 Broj
Chiffre

13 Slovo
Lettre

13 ADR-B-5

14 Uputstva pošiljaoca (za carinske i druge radnje)
Instructions de l'expéditeur

15 Posebni dogovori
Conventions particulières

16 Plaća
A payer par

16 Prevoznici
Transporteurs

16 Porez
Impôt

16 Ostatak
Solde

16 Dodatak
Supplément

16 Ostali troškovi
Autres frais

16 Ukupno
TOTAL

17 Odredbe o plaćanju vozerine
Prescriptions d'affranchissement

17 Plaća pošiljaoca/Franco

17 Plaća primaoca/Non Franco

17 EXW Uzice

18 Ispostavljen u
Etabli à

18 Cačak 13 05 19

19 Potpis i pečat pošiljaoca
Signature et timbre de l'expéditeur

20 Potpis i pečat prevoznika
Signature et timbre du transporteur

21 Potpis i pečat primaoca
Signature et timbre du destinataire

22 Međunarodni tovarni list
Lettre de voiture internationale

23 CMR 0311601

24 Pošiljku preuzeo:
Marchandises reçues:

24 Mesto
Lieu

24 Slovo
Lettre

24 SPARTA TRGOVINA d.o.o.

24 Zagreb, Gramača 3b

25 U slučaju opasne robe, upišite pored eventualne potvrde u zadnjem redu prostora za opis pošiljke razred, tekući broj, a ako se traži i slovo ADR.

25 En cas de marchandises dangereuses indiquer, outre la certification éventuelle à la dernière ligne du cadre: la classe, le chiffre et le cas échéant, la lettre, ADR.

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Osim troškova prijevoza, SPARTA d.o.o je zaprimila fakturu poduzeća STAN-FAR d.o.o.(slika 5.) čija je osnovna djelatnost pružanje logističkih usluga, carinsko posredovanje te carinjenje na graničnim prijelazima. Račun je izdan 14. svibnja 2019. godine na iznos od 18.119,40 kn s PDV-om. Stavke koje su navedene na fakturi, a podliježu oporezivanju su špediterska usluga, tiskanice, stalna pristojba, garancija banke te prijavljivanje carinarnici. Trošak navedenih stavki ukupno iznosi 560,58 kn. Na navedeni iznos se obračunava PDV u iznosu od 25 %. Stavke koje ne podliježu oporezivanju su sanitarne takse u iznosu od 360,00 kn te carinske pristojbe i PDV u iznosu od 17.058,67 kn. Špediter plaća u ime klijenta PDV Poreznoj upravi.

Slika 5. Faktura dobavljača STAN-FAR d.o.o. za špediterske usluge

STAN-FAR D.O.O.
Slavonska avenija 52
10000 Zagreb

Tel: 2404018
Fax: 2404017
OIB: 73036167195
PDV br: HR73036167195
IBAN: HR6924020061100039217

SPARTA TRGOVINA D.O.O.
GRAMAČA 3B
10000 ZAGREB
Hrvatska
OIB: 24427573273

Zagreb, 14.05.2019 10:22
Račun br.: 1740/PJ1/1/19
Datum izvršenja usluge: 14.05.2019
Datum dospijeća: 24.05.2019

Način plaćanja: Transakcijski račun (T)

R.br.	Opis usluge	Cijena (Kn)	Količina	Iznos (Kn)
1.	ŠPEDITERSKA USLUGA	350,00	1,00	350,00
2.	TISKANICE	10,00	1,00	10,00
3.	STALNA PRISTOJBA	20,00	1,00	20,00
4.	GARANCIJA BANKE	170,58	1,00	170,58
5.	PRIJAVLJIVANJE CARINARNICI	10,00	1,00	10,00
	Ukupno oporezivo:			560,58
6.	SANITARNE TAKSE(a)	360,00	1,00	360,00
7.	CARINSKE PRISTOJBE I PDV-a(a)	17 058,67	1,00	17 058,67
	Ukupno neoporezivo:			17.418,67
	Osnovica: 560,58			Ukupno: 17.979,25
				PDV 25 %: 140,15
				Ukupno s PDV-om: 18.119,40

(d) Prilikom plaćanja molimo pozovite se na broj računa, za prekoračenje roka plaćanja zaračunavamo kamatu prema NBH-a
(a) Oslobođeno plaćanja PDV-a po čl.33st.3 zakona o PDV-a
Posljalatelj: ALUPRODUKT D.O.O.
UČD/ICD: 30228-0061953-14.05.
Vrijednost: 6.425,90 EUR (47.721,41 Kn)
Bruto (kg): 2438,000
Koleta: 6

Račun preuzeo: _____ Račun ispostavio: _____
Lidija Horvatić
STAN-FAR d.o.o.
ZAGREB
Slavonska Avenija 52

STAN-FAR D.O.O., Slavonska avenija 52, 10000 Zagreb, Hrvatska
OIB:HR73036167195,MB:00310590,IBAN:HR6924020061100039217, SWIFT: ESBCHR22 KOD
ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d. Registar sud: Društvo je upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem TT-12/3657-4,MBS:080252079 Članovi uprave: Zoran Farkaš i Goran Stančić Temeljni kapital: društva iznosi 20.000,00 kuna i uplaćen je u cijelosti

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Kao prilog fakturi izdana je carinska deklaracija (slika 6.) na kojoj je vidljiv obračun davanja, odnosno iznos carine te obračunani PDV pri uvozu.

Slika 6. Carinska deklaracija kao prilog fakturi špeditera

EUROPSKA ZAJEDNICA				1 DEKLARACIJA		A CARINARNICA ODREĐISTA HR030228 RGP ŽITNJAK 14.05.2019 11:32:19 MRN 19HR030228U0061953	
8 Primerak za primatelja/uvoznika	2 Pošiljatelj/izvoznik ALUPRODUKT D.O.O. KULINOVAČKO POLJE POTES 4,8R.1/a 32000, ČAČAK, XS Indikator AEO: 0 - NE			3 Obrasci 001 002	4 Tov. listovi	5 Stavke 1	
	6 Primatelj SPARTA TRGOVINA d.o.o. Gramiča 3B 10000, Zagreb, HR Indikator AEO: 0 - NE			7 Referentni broj 6 1740/U-2 SPARTA-aluprodukt		8 Broj koleta 1	
	9 Osoba odgovorna za financijsko poravnavanje			10 Prva odr. z.		11 Zemlja trg.	12 Podaci o vrijednosti
	14 Deklarant/Zastupnik (2) STAN-FAR d.o.o. Slavonska Avenija 52 10000, Zagreb, HR Indikator AEO: 0 - NE			15 Zemlja otpreme/izvoza Srbija		16 Zemlja podrijetla Hrvatska	17 Sif. zem. otp./izv. XS
	18 Identitet i nacionalnost prijevoznog sredstva u dolasku ČA093LX, AD497ČA			19 KTR 0		20 Uvjeti isporuke EXW KRALJEVO	
	21 Identitet i nacionalnost aktivnog prijevoznog sredstva koje prelazi granicu XS			22 Valuta i ukupan iznos iz fakture EUR 6,425,90		23 Tečaj valute 7,42641800	24 Vrsta posla 1 1
	25 Vrsta pr. na gra.			26 Vrsta pr. u unut.	27 Mjesto istovara	28 Financijski i bankovni podaci	
	29 Carinarnica ulaska HR070319			30 Mjesto robe U KAMIONU		31 Pakiranje i opis robe	
	32 Br.			33 Tarfna oznaka		34 Sif. zem. podr.	
	35 Bruto masa (kg) 2.438,000			36 Prefer.		37 Postupak	
38 Neto masa (kg)			39 Kvota		40 Isprava/prethodni dokument		
41 Posebna mjerna jedinica			42 Vrijednost stavke		43 MV		
44 Posebne primjedbe priloženi dokumenti Auvčenja i dozvole			44/1 Instrument osiguranja: (J0006) (11002/2019/0169/2/HR73036167195)		45 Prilagodavanje Sifra HRK		
47 Oračun davanja			48 Odgođeno plaćanje		49 Oznaka skladišta		
50 Glavni obveznik			51 Predvid. carinam. provozu (i zemlja)		52 Osiguranje na vrijed. za		
53 Odrješna carinarnica (i zemlja)			54 Mjesto i datum Zagreb, 14.05.2019. Potpis, ime i prezime deklaranta/zastupnika: HR73036167195, Nenad Mžik Nenad Mžik,		55 Odrješna carinarnica (i zemlja)		

Status: Deklaracija završena
Datum zadnje izmjene: 15.05.2019.

Ispis elektroničke deklaracije u skladu s O. 223. Uredbe Komisije 2454/93.

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Ukupan iznos carinske pristojbe i PDV-a iznosi 17.058,67 kn kao što je i vidljivo na fakturi dobavljača STAN FAR d.o.o. Na temelju ovih dokumenata računovodstvo poduzeća može izvršiti knjiženje poslovnih promjena pod uvjetom da je prije knjižena izrađena kalkulacija trgovačke robe kako bi se utvrdila nabavna vrijednost.

Elementi kalkulacije nabavne vrijednosti robe koju je nabavilo poduzeće SPARTA d.o.o. su sljedeći:

1. FAKTURA DOBAVLJAČA ALU PRODUKT d.o.o.

Iznos fakture = 6.425,90 EUR

Tečaj eura na dan 13.05.2019.godine = 7,426418

Iznos fakture u kunama = 6.425,90 * 7,426418 = 47.721,42 kn

2. FAKTURA DOBAVLJAČA STAN-FAR D.O.O.

PDV po deklaraciji = 13.403,83 kn

Ovisni troškovi = 560,58+360+3654,84= 4.575,42 kn

3. FAKTURA DOBAVLJAČA DRAGAČEVAC D.O.O.

Iznos fakture = 500 EUR (301,50 EUR se odnosi na prijevoz robe iz poduzeća ALU PRODUKT d.o.o.)

Tečaj na dan 13.05.2019. godine = 7,426418

Iznos fakture u kunama = 301,50*7,426418 = 2.239,07 kn

NABAVNA VRIJEDNOST ROBE = 47.721,42 + 4.575,42 + 2.239,07 = 54.535,91 kn

Slika 7. Kalkulacija nabavne vrijednosti trgovačke robe

Sparta trgovina d.o.o.
7 Lipnja 2019 , List: 1

197 KALKULACIJA TRGOVAČKE ROBE broj 900027

Dobavljač robe 4883 ALUPRODUKT D.O.O.
Napomena: Ulaz Aluprodukt

Datum kalkulacije 13.05.19

Računi / troškovi	Dok. i broj	Partner	Račun	Iznos Val	Tečaj	Devizni iznos
O Ostali zavisni troškovi		707184 STAN-FAR D.O.O.		360.00		
O Ostali zavisni troškovi		707184 STAN-FAR D.O.O.		560.58		
O Ostali zavisni troškovi		707185 AUTOPRIJEVOZ DRAGAČEVAC D.O.O.		2,239.07 EUR	7.426418	301.50
R Roba		4883 ALUPRODUKT D.O.O.		47,721.42 EUR	7.426418	6,425.90
O Ostali zavisni troškovi		707184 STAN-FAR D.O.O.		3,654.84		
Ukupno				54,535.91		6,727.40

Dokument primke	Broj	Skladište
006 PRIMKA INO	001900044	001 Skladište veleprodaje

Struktura nabavne cijene	Količina	Dev. cijena	Dev. iznos	ROBA	Udio	Ostali zavi	Nab.cijena	Nab.iznos.
8038 ALU FOLIJA 10 M DOMUS	3,500.00	0.27	945.00	7,017.98	12.89 %	1,005.87	2.29	8,023.85
80391 ALU FOLIJA 20 M DOMUS	3,900.00	0.49	1,911.00	14,191.92	26.07 %	2,034.09	4.16	16,228.01
80491 ALU FOLIJA 30 M DOMUS	3,900.00	0.70	2,730.00	20,274.16	37.24 %	2,905.85	5.94	23,180.01
80691 ALU FOLIJA 150 M DOMUS	120.00	3.50	420.00	3,119.10	5.73 %	447.05	29.72	3,566.15
80591 ALU FOLIJA 300 M DOMUS	60.00	6.80	408.00	3,029.99	5.56 %	421.53	57.53	3,451.62
Ukupno		5,414.00	5,417.00	47,633.15		6,814.49		54,447.64

Struktura prodajne cijene	Nabavna cijena	VP marža %	VP marža	VPC
8038 ALU FOLIJA 10 M DOMUS	2.29	70.31	1.81	3.90
80391 ALU FOLIJA 20 M DOMUS	4.16	43.03	1.79	5.95
80491 ALU FOLIJA 30 M DOMUS	5.94	43.10	2.56	8.50
80691 ALU FOLIJA 150 M DOMUS	29.72	51.08	15.18	44.90
80591 ALU FOLIJA 300 M DOMUS	57.53	37.15	21.37	78.90
Ukupno	54,447.64		25,703.80	80,127.00

Kalkulaciju izradio

Kalkulaciju izradio

Izvor: Računovodstvo Vitasd.o.o

U kalkulaciju su uključene sve fakture koje je poduzeće SPARTA d.o.o. primila od dobavljača u procesu uvoza robe. Iznos od 47.721,42 kn predstavlja ukupnu vrijednost nabavljene robe od poduzeća ALU PRODUKT d.o.o. Obzirom da u kalkulaciju ulaze i ovisni troškovi, iznos od 4.575,42 kn uključuje špediterske usluge, sanitarne takse te carinu, dok se iznos od 2.239,07 kn odnosi na troškove prijevoza do mjesta uvoza roba. Bitno je naglasiti da u kalkulaciju nabavne vrijednosti robe ne ulazi PDV. Nakon što je izrađena kalkulacija (slika 7.), idući korak je evidencija nastalih poslovnih promjena.

Nakon što je poduzeće SPARTA d.o.o. zaprimila fakturu od špeditera STAN-FAR d.o.o. (slika 8.) istu je potrebno i proknjižiti. Prilikom evidencije ulazne fakture potrebno je navesti naziv dobavljača, iznos računa s PDV-om i bez PDV-a. Obzirom da se radi o tuzemnom dobavljaču, URA se ne evidentira u posebnu evidenciju ulaznih računa.

Slika 8. Ulazni račun 233 iz knjige URA

SPARTA TRGOVINA d.o.o.
Gramača 3 B
ZAGREB

URA 233

Datum
14.05.2019

Dobavljač

Šifra Naziv dobavljača Mjesto PDV ID BR./OIB
99 STAN - FAR d.o.o. ZAGREB 73036167195

Račun

Broj računa	Datum m.	Trošak	Rok	Dospijeće	Iznos računa	Ne podliježe
1740	14.05.2019	Redovni	15	29.05.2019	18.119,40	17.418,67

Pretporez

Stopa	Osnovica	Pretporez	%	Odbija se	Ne odbija se
Pretporez po stopi 25%	560,58	140,15	100,0	140,15	0,00

Knjiženja

Konto	Šifra	Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje	Datum m.	Dospijeće
2200	99	STAN - FAR d.o.o.	1740 STAN - FAR d.o.o.	0,00	18.119,40	14.05.2019	29.05.2019
14003	0	Pretporez - 25%	1740 STAN - FAR d.o.o.	140,15	0,00	14.05.2019	14.05.2019
6600	0	roba	1740 STAN - FAR d.o.o.	560,58	0,00	14.05.2019	14.05.2019
6600	0	roba	sanitarna	360,00	0,00	14.05.2019	14.05.2019
1403	0	Pretporez plaćen pri uvozu		13.403,83	0,00	14.05.2019	14.05.2019
4107	0	Trošak carine i carinskih papira		3.654,84	0,00	14.05.2019	14.05.2019
				18.119,40	18.119,40		

Plaćeno

Datum plaćanja	Iznos
20.05.2019	18.119,40
18.119,40	

Platiti po računu

Plaćeno prethodne godine	Za platiti	Model	Poziv na broj
0,00	0,00	00	174

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Od poduzeća STAN-FAR d.o.o. zaprimljena je faktura u iznosu od 18.119,40 kn. Stavke koje su navedene na fakturi, a podliježu oporezivanju su špediterska usluga, tiskalice, stalna

pristojba, garancija banke, prijavljivanje carinarnici. Ukupan iznos za navedene stavke je 560,58 kn, dok je iznos PDV-a 140,15 kn. Sanitarne takse te carinske pristojbe i PDV u iznosu od 17.418,67 kn ne podliježu oporezivanju porezom na dodanu vrijednost. Navedene stavke, osim carine, ne ulaze u osnovicu za obračun poreza na dodanu vrijednost. Ukupan iznos od 18.119,40 kn knjiži se na konto „Obveze prema dobavljačima“ na potražnu stranu. Pretporez koji je plaćen na stavke koje podliježu oporezivanju u iznosu od 140,15 kn knjiži se na konto „Potraživanja za pretporez – 25%“ na dugovnu stranu. Sve stavke koje ulaze u kalkulaciju nabavne vrijednosti robe knjiže se na konto „Roba u skladištu“ na dugovnu stranu. Pretporez koji je plaćen pri uvozi knjiži se na konto „Pretporez plaćen pri uvozu“ na dugovnu stranu, isto kao i „Trošak carine i carinskih papira“.

Na temelju zaprimljenog računa poduzeća ALU PRODUKT d.o.o. provodi se knjiženje poslovne promjene. Prilikom evidencije ulazne fakture potrebno je navesti ime dobavljača, državu i valutu, datum obračuna, iznos računa bez PDV-a i s PDV-om. Osnovica za obračun PDV-a iznosi 53.615,32 kn, a sastoji se od nabavne vrijednosti robe, carine te troška prijevoza. Isti taj iznos predstavlja i iznos računa bez PDV-a. Nakon što se obračuna PDV po stopi od 25% on iznosi 13.403,83 kn kao što je i vidljivo na carinskoj deklaraciji. Cjelokupan iznos pretporeza se može odbiti.

Slika 9. Ulazni račun 39 iz posebne evidencije ulaznih računa

SPARTA TRGOVINA d.o.o.
Gramача 3 B
ZAGREB

URA - obračunani PDV pri uvozu 39

Datum
13.05.2019

Dobavljač

Šifra Naziv dobavljača Mjesto
88 ALUPRODUKT d.o.o. ČAČAK

Država i valuta

Šifra države Naziv države Valuta Dev. iznos Tečaj Iznos u kunama Iznos carine
XS Srbija EUR 6 727,40 7,42641800 49 960,48 3 654,84

Račun

Broj računa Datum m. Dat. obračuna Trošak Dospjeće Iznos računa bez poreza Iznos računa Ne podliježe
178 13.05.2019 13.05.2019 Redovni 13.05.2019 53 615,32 67 019,15 0,00

Obračun PDV-a i pretporeza

Stopa	Osnovica	PDV	%	Pretp.- odbija se	Pretp. - ne odbija se
PDV 25%	53 615,32	13.403,83	100,0	13.403,83	0,00

Knjiženja

Konto	Šifra	Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje	Dev.duguje	Dev.potražuje	Datum m.	Dospjeće
2210	88	ALUPRODUKT d.o.o.	178 ALUPRODUKT d.o.o.	0,00	47.721,42	0,00	6.425,90	06.05.2019	06.05.2019
6600	0	roba	178 ALUPRODUKT d.o.o.	47.721,42	0,00	0,00	0,00	06.05.2019	06.05.2019
				47.721,42	47.721,42	0,00	6.425,90		

Plaćeno

Datum plaćanja	Iznos računa bez PDV-a
	0,00

Platiti po računu

Plaćeno prethodne godine Za platiti Model Poziv na broj
0,00 53.615,32 00 178

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Na kontu „Dobavljači iz inozemstva“ na potražnoj strani knjiži se iznos od 6.425,90 EUR u protuvrijednosti od 47.721,42 kn koja je izračunata na temelju tečaja koji je vrijedio na datum obračuna. Na kontu „Roba u skladištu“ knjiži se isti iznos koji predstavlja vrijednost nabavljene robe na potražnoj strani. Kako je propisano Zakonom o PDV-u, PDV se ne obračunava.

Na temelju zaprimljene fakture od poduzeća DRAGAČEVAC d.o.o. (slika 10.) koji obavlja usluge prijevoza, računovodstvo knjiži nastanak poslovne promjene. Iznos na koji glasi faktura je 500 EUR, od čega 301,50 EUR otpada na prijevoz robe iz poduzeća ALU PRODUKT d.o.o. Iznos prijevoza je utvrdila carina. Prilikom unosa ulaznog računa potrebno je navesti naziv dobavljača, državu i valutu, iznos računa bez PDV-a te iznos računa sa PDV-om. Obzirom da je izdana zbirna faktura, knjiži se iznos od 500 EUR u kunsjoj protuvrijednosti od 3.713,21 kn koja je utvrđena po tečaju na dan obračuna. Sukladno zakonu o PDV-u, PDV se ne obračunava. Na kontu „Dobavljači iz inozemstva“ na potražnoj strani

knjiži se cjelokupan iznos fakture od 3.713,21 kn dok se kao protustavka javlja konto „Roba u skladištu“ na kojemu se isti iznos knjiži na dugovnoj strani.

Slika 10. Ulazni račun 41 iz posebne evidencije knjige ulaznih računa

URA - obračunani PDV pri uvozu 41

Datum
13.05.2019

Dobavljač

Šifra Naziv dobavljača Mjesto
96 DRAGAČEVAC d.o.o. PRISLONICA

Država i valuta

Šifra države Naziv države Valuta Dev. iznos Tečaj Iznos u kunama Iznos carine
XS Srbija EUR 500,00 7,42641800 3.713,21 0,00

Račun

Broj računa Datum m. Dat obračuna Trošak Dospijeće Iznos računa bez poraza Iznos računa Ne podliježe
30 13.05.2019 13.05.2019 Redovni 13.05.2019 3.713,21 3.713,21 3.713,21

Obračun PDV-a i pretporeza

Stopa	Osnovica	PDV	%	Pretp. - odbija se	Pretp. - ne odbija se
PDV 25%	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00

Knjiženja

Konto	Šifra	Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje	Dev. duguje	Dev. potražuje	Datum m.	Dospijeće
2210	96	DRAGAČEVAC d.o.o.	30 DRAGAČEVAC d.o.o.	0,00	3.713,21	0,00	500,00	13.05.2019	13.05.2019
6600	0	roba	30 DRAGAČEVAC d.o.o.	3.713,21	0,00	0,00	0,00	13.05.2019	13.05.2019
				3.713,21	3.713,21	0,00	500,00		

Plaćeno

Datum plaćanja	Iznos računa bez PDV-a
	0,00

Platiti po računu

Plaćeno prethodne godine Za platiti Model Poziv na broj
0,00 3.713,21 00 30

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Nakon što je utvrđen iznos obveze PDV-a za obračunsko razdoblje, isti je potrebno prijaviti Poreznoj upravi. U prijavi PDV-a je potrebno navesti sve podatke koji su nužni za obračunavanje PDV-a, a odnose se na iznos oporezivih transakcija, PDV-a i pretporeza. Prijava se podnosi do dvadesetog dana u mjesecu koji slijedi nakon obračunskog razdoblja.

Slika 11. PDV Obrazac

III. OBRAČUNANI PRETPOREZ - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.)	272.267,47	67.897,63
1. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 5%	0,00	0,00
2. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 13%	1.410,89	183,42
3. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 25%	83.455,29	20.863,87
4. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)	0,00	0,00
5. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%	0,00	0,00
6. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%	0,00	0,00
7. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%	93.024,74	23.256,19
8. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%	0,00	0,00
9. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%	0,00	0,00
10. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%	0,00	0,00
11. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%	0,00	0,00
12. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%	0,00	0,00
13. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%	0,00	0,00
14. PRETPOREZ PRI UVOZU	94.376,55	23.594,15
15. ISPRAVCI PRETPOREZA	XX XX X	0,00

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

U poreznoj prijavi poduzeća SPARTA d.o.o. (slika 11.) za mjesec svibanj Pod stavkom III. OBRAČUNANI PRETPOREZ-UKUPNO, točka 14. predstavlja ukupan pretporez pri uvozu u iznosu od 23.594,15 kn uključujući i pretporez koji je plaćen pri uvozu dobara od poduzeća ALU PRODUKT d.o.o. Iznos pretporeza od 13.403,83 kn koji je uplaćen Poreznoj upravi vidljiv je na porezno-knjigovodstvenoj kartici.

Slika 12. Porezno-knjigovodstvena kartica

089-00143	8.5.2019.	8.5.2019. 133	121 Uplata	2019	0,00	4.474,02
089-00142	8.5.2019.	8.5.2019. 133	121 Uplata	2019	0,00	1.003,31
000-036-000	9.5.2019.	29.4.2019. 133	133 God.obrač	2019	25.403,55	0,00
095-00306	16.5.2019.	16.5.2019. 133	121 Uplata	2019	0,00	13.403,83
095-00307	16.5.2019.	16.5.2019. 133	121 Uplata	2019	0,00	4.712,99
000-036-000	17.5.2019.	7.5.2019. 133	133 God.obrač	2019	4.474,02	0,00
000-036-000	17.5.2019.	7.5.2019. 133	133 God.obrač	2019	1.003,31	0,00
000-036-000	24.5.2019.	14.5.2019. 133	133 God.obrač	2019	4.712,99	0,00
000-036-000	27.5.2019.	15.5.2019. 133	133 God.obrač	2019	13.403,83	0,00

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Kada se zbroje sve uplate na porezno knjigovodstvenoj kartici, može se zaključiti da iznos odgovara iznosu navedenom na PDV Obrascu. Ukoliko nema evidencije uplate pretporeza na porezno-knjigovodstvenoj kartici, porezna uprava Obrazac PDV smatra nevažećim.

4.3 Utvrđivanje poreza na dodanu vrijednost i računovodstvena evidencija stjecanja

Ukoliko dobra isporučuje porezni obveznik koji je registriran za potrebe PDV-a iz neke od zemalja članica EU osobi koja je porezni obveznik u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da ima ispravan PDV identifikacijski broj, prilikom te isporuke uz dokaze o otpremi dobara u Republici Hrvatskoj isporučitelj neće obračunati PDV, već prenosi poreznu obvezu na primatelja, odnosno na poreznog obveznika u Republici Hrvatskoj. Primatelj dobara koji ima pravo na odbitak pretporeza nije dužan platiti PDV, što znači da nema novčanog odljeva. Zbog toga se kroz obrazac PDV iskazuje obveza i pretporez u istom iznosu, odnosno plaćanje PDV-a se izvršava samo obračunski.

U ovom slučaju, poduzeće SPARTA d.o.o. nabavlja trgovačku robu iz Italije od dobavljača ROTOFRESH – ROTOCHEF S.R.L. Kao što je već spomenuto, u sustavu VIES moguće je provjeriti valjanost PDV- identifikacijskog broja poslovnih partnera (slika 13.).

Slika 13. VIES sustav za provjeru PDV identifikacijskog broja

The screenshot displays the VIES VAT number validation interface. At the top, the European Commission logo and navigation links are visible. The main heading is 'VIES VAT number validation'. Below this, a green message states 'Yes, valid VAT number'. A table provides the following details:

Member State	IT
VAT Number	IT 02419330267
Date when request received	2020/03/25 15:27:14
Name	ROTOFRESH - ROTOCHF S.R.L.
Address	VIA CAPIGLIERA N. 14 31020 SERNAGLIA DELLA BATTAGLIA TV
Consultation Number	

A 'Back' link is located below the table. At the bottom, the version 'Vies On-The-Web v5.6.0' and a 'Top' link are shown.

Izvor: Dostupno na: http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/

Nakon provjere, utvrđena je valjanost PDV identifikacijskog broja navedenog dobavljača.

Na fakturi koju je izdalo poduzeće ROTOFRESH-ROTOCHF S.R.L. (slika 14.) nalaze se osnovni podaci dobavljača kao što su sjedište, PDV-identifikacijski broj, datum izdavanja računa, broj računa, nazivi artikala, količina, jedinična te zbirna cijena kao i ukupan iznos fakture.

Slika 14. Faktura dobavljača ROTOFRESH-ROTOCHEF S.R.L.

001300042

la scelta di qualità

ROTOFRESH - ROTOCHF S.R.L.
 VIA CAPIGLIERA 14
 31020 SERNAGLIA DELLA BATTAGLIA (TV)
 Tel.: 0438966101 - Fax: 0438966118
 Reg. Imp. - C.F. - P.IVA IT 02419330267 - R.E.A. TV N. 0208810
 Capitale Sociale: Euro 52.000,00 i.v.
 www.rotofresh.com - info@rotofresh.com

SPETT.LE
SPARTA TRGOVINA D.O.O.
 Gramaca 3B
 10000 ZAGREB (CROAZIA)
 HR - Croazia

COD. CLI. PARTITA IVA		AGENTE	FT Vendita		
CONDIZIONI DI PAGAMENTO		BANCA D'APPOGGIO	N° DOCUMENTO	DATA DOCUMENTO	PAGINA
002145 HR24427573273		TV	530	15-05-19	1/1
Bonifico Bancario a Vista		IT-03-H-0200851920-000104092628 UNICREDIT BANCA SPA - AG. PIEVE DI SOLIGO			
ARTICOLO	DESCRIZIONE	QUANTITÀ	PREZZO UNIT.	SC.%	PREZZO TOT.
D.D.T. NR. BO 492 DEL 14-05-2019					
VS.ORD. MAIL 03-05-2019 (OC 431)					
ZA0212	Alluminio mt. 16 Rotochef A 30630021	840	0,6940	2	571,30 E41
ZA0312	Alluminio mt. 30 Rotochef A 30630022	720	1,1940	2	842,49 E41
ZA006	Alluminio mt. 150 Rotochef A 30630023	180	5,7140	2+1	997,87 E41
ZP0512-B	Pellicola mt. 20 NON PVC Rotofresh B 30630020	960	0,2850	1	270,86 E41
ZP006-B	Pellicola mt. 300 NON PVC Rotofresh B 30630013	45	2,6020		117,09 E41
ZCF0112	CartaF. PEFC mt.6 Rotochef (P) } 30630024	36	0,3620	1	12,90 E41
ZCF0112	CartaF. PEFC mt.6 Rotochef (P) }	72	0,3620	1	25,80 E41
ZCF0112	CartaF. PEFC mt.6 Rotochef (P) }	372	0,3620	1	133,32 E41
= 1722					
DICHIARAZIONE DI CONFORMITA' ALLE LEGGI VIGENTI PER MATERIALI CHE VANNO A CONTATTO CON GLI ALIMENTI A) Per prodotti in lega di alluminio nudo destinati al contatto con alimenti: Non idoneo al contatto con gli alimenti fortemente acidi o fortemente salati. Destinato al contatto con alimenti a temperature non refrigerate per tempi non superiori alle 24 ore. Per un contatto prolungato, o per cibi acidi e/o salati si utilizzano contenitori in alluminio verniciato. Conforme al DM n° 76 del 18/04/2007 e ai regolamenti europei CE 2023/2006 del 22.12.2006 e 1935/2004 del 27.10.2004. B) Rotoli pellicola e sacchi di polietilene, MATERIALE PER ALIMENTI CONFORME AI SEGUENTI REGOLAMENTI: D.M. 21.03.73 E SUCC. AGG. DPR 777/82 E SUCC. AGG. E NOTIFICHE CE 1935/2004 - CE 2023/2006 E SUCC. AGG. E NOTIFICHE. P) 100% PEFC certified SA-PEFC/COC-004865-T.					
CONTRIBUTO AMBIENTALE CONAI ASSOLTO OVE DOVUTO					
TOTALE MERCE		SC.% MERCE	IMPORTO SCONTO	TOTALE NETTO	
3.035,60			63,97	2.971,63	
C.IVA	IMPONIBILE	IMPOSTA	AGENDA CODICI		CONDIZIONI DI VENDITA: la merce viaggia a rischio e pericolo del Committente. Eventuali reclami devono farsi entro otto giorni dal ricevimento della merce. Per ogni contestazione si considera competente solo l' Autorità giudiziaria del luogo di emissione. Nessuno è autorizzato a rappresentare la Ditta in giudizio senza apposito mandato. In caso di ritardo pagamento verranno addebitati all' acquirente gli interessi commerciali.
E41	2.971,63	0,00	ES Art.41		
TOTALE IMPONIBILE		TOTALE IVA		TOTALE ESENTA	NETTO A PAGARE
2.971,63		0,00		2.971,63	EUR 2.971,63
					TOTALE FATTURA
					EUR 2.971,63
SCADENZE			2.971,63		
16-05-19 Bon					

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Kao što je prethodno navedeno, PDV se ne obračunava na isporučena dobra. Ukupan iznos fakture je 2.971,63 EUR. Na dan izdavanja fakture tečaj je iznosio 1 eur = 7,416510 kn, pa je tako vrijednost fakture u kunama 22.039,12 kn. Obzirom da se roba fizički nalazi u Italiji potrebno ju je prevesti do mjesta stjecanja dobara. U ovom slučaju prijevoz obavlja „MARIO-obrt za prijevoz i usluge“ koji izdaje fakturu za usluge prijevoza na iznos od 1.855,19 kn s PDV-om (slika 15.).

Slika 15. Faktura dobavljača AUTOPRIJEVOZ MARIO za usluge prijevoza

MARIO - obrt za prijevoz i usluge
Aleja mira 3, 10360 Markovo Polje
Hrvatska
OIB: 33514956214
amtrans.mario@gmail.com

SPARTA TRGOVINA D.O.O.

GRMAČA 3B
10000 ZAGREB

OIB: 24427573273

Račun br. 1074/UR1/1

Markovo Polje, 21.05.2019 10:17

1. A - PRIJEVOZ ROBE			
	1.484,15 kn	1,00	1.484,15 kn
Ukupno:			1.484,15 kn
Porez (25%): - osnovica 1.484,15 kn			371,04 kn
Ukupno s porezom:			1.855,19 kn

Rok plaćanja: 20.6.2019.

Način plaćanja: Transakcijski račun

Model / Poziv na broj: HR00 107411

Napomene: Relacija SERNAGLIA - ZAGREB

Popratni dokumenti: CMR BR BB

Količina robe: 803,5KG

Vozilo: PO DOK

Datum izvršenja usluge: 16/05

Dobavljač: RF

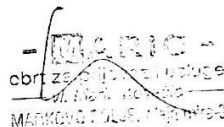
Posebna napomena:

Po isteku valute plaćanja obračunavamo kamate kao kod kratkoročnih pozajmica RBA

Ovaj račun je izdan u elektronskom obliku te je valjan bez žiga i potpisa.

Dokument izradio Mario Kovačić OIB 33514956214

Uvjeti:

MARIO - obrt za prijevoz i usluge, vl. Mario Kovačić, Aleja mira 3, 10360 Sesvete - HRVATSKA PDV ID: HR33514956214

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Kao prilog fakturi izdan je CMR list (slika 16.) na kojem su vidljivi podaci isporučitelja kao i primatelja. Trošak prijevoza smatra se ovisnim troškom, te ulazi u kalkulaciju nabavne vrijednosti robe ali u iznosu bez PDV-a.

Slika 16. CMR list kao prilog fakturi dobavljača za usluge prijevoza

4 Exemplaire per
Exemplaire pour
Copy for
Exemplar für

1 Mittente (cognome, nome, stato)
Expéditeur (nom, adresse, pays)
Absender (Name, Anschrift, Land)

ROTOFRESH ROTOCHF s.r.l.
Via Capigliera, 14
31020 SERNAGLIA DELLA BATT. (TV)
Tel. 0438/966101 - Fax 0438/966118
C.Fisc. e P.IVA: 02419330267

2 Destinataro (cognome, nome, stato)
Destinataire (nom, adresse, pays)
Empfänger (Name, Anschrift, Land)

3 Luogo previsto per la consegna della merce (cognome, nome, stato)
Lieu prévu pour la livraison de la marchandise (nom, adresse, pays)
Auslieferungsort des Gutes (Ort, Land)

4 Luogo e data della presa in carico della merce
Lieu et date de la prise en charge de la marchandise (lieu, pays, date)
Ort und Tag der Übernahme des Gutes (Ort, Land, Datum)

5 Documenti allegati
Documents annexes
Beigefügte Dokumente

6 Contrassegni e numeri
Marques et numéros
Skenzeichen und Nummern

7 Numero dei colli
Nombre des colis
Anzahl der Packstücke

8 Imballaggio
Mode d'emballage
Art der Verpackung

9 Denominazione corrente della merce
Nature de la marchandise
Bezeichnung des Gutes

10 N. di statistica
No statistique
Statistiknummer

11 Peso lordo kg.
Poids brut, kg.
Bruttogewicht in kg.

12 Volume m³
Volume m³
Umfang in m³

13 Istruzioni del mittente
Instruction de l'expéditeur
Anweisungen des Absenders

14 Istruzioni per il pagamento del nolo
Prescriptions d'affranchissement
Franchtzahlungsanweisungen

15 Rimborso / Reimbursement / Rückerstattung

16 Trasportatore (cognome, nome, indirizzo, stato)
Transporteur (nom, adresse, pays)
Frachtführer (Name, Anschrift, Land)

17 Trasportatori successivi (cognome, nome, indirizzo, stato)
Transporteurs successifs (nom, adresse, pays)
Nachfolgende Frachtführer (Name, Anschrift, Land)

18 Ricerche ed osservazioni del trasportatore
Recherches et observations du transporteur
Vorfälle und Bemerkungen des Frachtführers

19 Convenzioni particolari
Conventions particulières
Besondere Vereinbarungen

20 Da pagare per:
A payer par:
Zu zahlen von:

21 Compilato a
Établi à
Ausgefüllt in

22 Firmato e timbro del mittente
Signature et timbre de l'expéditeur
Unterschrift und Stempel des Absenders

23 Firma e timbro del trasportatore
Signature et timbre du transporteur
Unterschrift und Stempel des Frachtführers

24 Merce ricevuta
Marchandises reçues
Gut Entfangen

Model IRU Genève

2831 60000

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Nakon što su prikupljene informacije potrebne za izradu kalkulacije trgovačke robe, izrađuje se kalkulacija te knjiže poslovne promjene. Obzirom da se radi o stjecanju dobara iz jedne

države članice EU u drugu, nema carinskih davanja. U kalkulaciju nabavne vrijednosti trgovačke robe ulaze (slika 17.):

1. FAKTURA DOBAVLJAČA ROTOFRESH-ROTOCHEF S.R.L.

Iznos u EUR = 2.971,63 eur

Tečaj = 7,416510

Iznos fakture u kunama = 22.039,27 kn

2. FAKTURA DOBAVLJAČA „MARIO – OBRT ZA PRIJEVOZ I USLUGE“

Iznos fakture s PDV-om = 1.855,19 kn

Iznos fakture bez PDV-a = 1.484,15 kn

NABAVNA VRIJEDNOST TRGOVAČKE ROBE = 22.039,27 + 1.484,15 = 23.523,27 kn.

Slika 17. Kalkulacija nabavne vrijednosti robe

Sparta trgovina d.o.o.
4 Lipnja 2019 , List: 1

197 KALKULACIJA TRGOVAČKE ROBE broj 900920

Dobavljač robe 3104 ROTOFRESH-ROTOCHEF s.r.l.
Napomena: Ulaz Rotofresh

Datum kalkulacije 15.05.19

Računi / troškovi	Dok. i broj	Partner	Račun	Iznos Val	Tečaj	Devizni iznos
O Ostali zavisni troškovi		2269	AUTOPRIJEVOZ MARIO - SESVETE	1,484.15		
R Roba		3104	ROTOFRESH-ROTOCHEF s.r.l.	22,039.12 EUR	7,416510	2,971.63
				Ukupno	23,523.27	2,971.63

Dokument primke

006 PRIMKA INO

001900042

001 Skladište veleprodaje

Struktura nabavne cijene	Količina	Dev. cijena	Dev. iznos	ROBA	Udio	Ostali zavi	Nab. cijena	Nab.iznos
30638021 ALU FOLJA 16M	840.00	0.68	571.30	4,237.05	18.01 %	285.33	5.38	4,522.38
30638022 ALU FOLJA 30M	720.00	1.17	842.49	6,248.34	26.56 %	420.77	9.26	6,669.11
30638023 ALU FOLJA 150M ROTO	180.00	5.54	907.87	7,400.71	31.46 %	498.38	43.88	7,899.09
30638020 PRIJ.FOLJA 20M	960.00	0.28	270.86	2,008.84	8.54 %	135.28	2.23	2,144.12
30638019 PRIJ.FOLJA 300 M	45.00	2.60	117.06	868.40	3.69 %	58.48	20.60	926.88
30638024 PAPIR ZA PEČENJE 6M	480.00	0.36	172.02	1,275.79	5.42 %	85.91	2.84	1,361.70
Ukupno			2,971.63	22,039.13		1,484.15		23,523.28

Struktura prodajne cijene	Nabavna cijena	VP marža %	VP marža	VPC
30638021 ALU FOLJA 16M	5.38	46.84	2.52	7.90
30638022 ALU FOLJA 30M	9.26	39.31	3.84	12.90
30638023 ALU FOLJA 150M ROTO	43.88	28.55	12.57	56.45
30638020 PRIJ.FOLJA 20M	2.23	61.43	1.37	3.60
30638019 PRIJ.FOLJA 300 M	20.60	69.42	14.30	34.90
30638024 PAPIR ZA PEČENJE 6M	2.84	61.97	1.76	4.60
Ukupno	23,523.28		9,803.70	33,319.60

Kalkulaciju izradio

Kalkulaciju izradio

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Nakon što su prikupljeni svi potrebni podaci za knjiženje, računovodstvo unosi zaprimljene fakture u knjigu URA (slika 18.). Prilikom knjiženja ulazne fakture, potrebno je navesti naziv dobavljača, državu i valutu, iznos računa bez PDV-a i s PDV-om.

Slika 18. Ulazna faktura 5 iz posebne evidencije knjige URA

SPARTA TRGOVINA d.o.o.
Gramača 3 B
ZAGREB

URA - stjecanje dobara iz EU 5

Datum
15.05.2019

Dobavljač
Šifra Naziv dobavljača Mjesto PDV ID BR / OIB
63 ROTOFRESH - ROTOCHEF s.r.l. SERNAGLIA DELLA BATTAGLIA IT02419330267

Država i valuta
Šifra države Naziv države Valuta Dev iznos Tečaj
IT Italija, uklj. Livigno: iskl. općinu Campione d'Italia EUR 2.971,63 7,41651000

Račun
Broj računa Datum m. Dat obračuna Trošak Dospijeće Iznos računa bez poreza Iznos računa Ne podliježe
530 15.05.2019 15.05.2019 Redovni 15.05.2019 22.039,12 27.548,90 0,00

Obračun PDV-a i pretporeza					
Stopa	Osnovica	PDV	%	Pretp.-odbija se	Pretp. - ne odbija se
PDV 25%	22.039,12	5.509,78	100,0	5.509,78	0,00

Knjiženja

Konto	Šifra	Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje	Dev.duguje	Dev.potražuje	Datum m.	Dospijeće
2210	63	ROTOFRESH - ROTOCHEF s.r.l.	530 ROTOFRESH - ROTOCHEF	0,00	22.039,12	0,00	2.971,63	15.05.2019	15.05.2019
24003	0	Obveza za PDV - 25 %	530 ROTOFRESH - ROTOCHEF	0,00	5.509,78	0,00	0,00	15.05.2019	15.05.2019
14003	0	Pretporez - 25%	530 ROTOFRESH - ROTOCHEF	5.509,78	0,00	0,00	0,00	15.05.2019	15.05.2019
6600	0	roba	530 ROTOFRESH - ROTOCHEF	22.039,12	0,00	0,00	0,00	15.05.2019	15.05.2019
				27.548,90	27.548,90	0,00	2.971,63		

Plaćeno

Datum plaćanja	Iznos računa bez PDV-a
	0,00

Platiti po računu

Plaćeno prethodne godine	Za platiti	Model	Poziv na broj
0,00	22.039,12	00	530

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

U ovom slučaju, osnovica za obračun PDV-a jest iznos koji je naveden na fakturi dobavljača, pa PDV iznosi 5.509,78kn, dok je ukupan iznos računa sa PDV-om 27.548,90 kn. Na potražnoj strani konta „Dobavljači dobara iz EU“ knjiži se iznos od 2.971,63 EUR u kunskoj protuvrijednosti od 22.039,12 kn. Obzirom da poduzeće ima pravo na odbitak PDV-a te da ne dolazi do stvarnog plaćanja PDV-a već se on smatra obračunskim davanjem, na kontu „Obveza za PDV-25%“ na potražnoj strani knjiži se iznos PDV-a od 5.509,78 kn, dok se kao njegova protustavka javlja konto „Potraživanja za pretporez – 25%“ gdje se iznos od 5.509,78 kn knjiži na dugovnoj strani. Na kontu „Roba u skladištu“ knjiži se iznos od 22.039,12 kn na dugovnoj strani.

Isporučenu fakturu za prijevoz od obrta „MARIO – obrt za prijevoz i usluge“ također je potrebno evidentirati u knjizi URA. Prilikom unosa URE potrebno je navesti naziv dobavljača, iznos računa sa PDV-om i bez PDV-a (slika 19.).

Slika 19. Ulazna faktura 244 za prijevoz

SPARTA TRGOVINA d.o.o.
Gramača 3 B
ZAGREB

URA 244

Datum
21.05.2019

Dobavljač

Šifra Naziv dobavljača Mjesto PDV ID BR./OIB
47 AUTOPRIJEVOZ MARIO vl. Mario KOVAČIĆ MARKOVO POLJE 33514956214

Račun

Broj računa Datum m. Trošak Rok Dospijeće Iznos računa Ne podliježe
1074 21.05.2019 Redovni 30 20.06.2019 1.855,19 0,00

Pretporez

Stopa	Osnovica	Pretporez	%	Odbija se	Ne odbija se
Pretporez po stopi 25%	1.484,15	371,04	100,0	371,04	0,00

Knjiženja

Konto	Šifra	Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje	Datum m.	Dospijeće
2200	47	AUTOPRIJEVOZ MARIO vl. Mario KOVAČIĆ	1074 AUTOPRIJEVOZ MARIO v	0,00	1.855,19	21.05.2019	21.05.2019
14003	0	Pretporez - 25%	1074 AUTOPRIJEVOZ MARIO v	371,04	0,00	21.05.2019	_____
6600	0	roba	1074 AUTOPRIJEVOZ MARIO v	1.484,15	0,00	21.05.2019	_____
				1.855,19	1.855,19		

Plaćeno

Datum plaćanja	Iznos
	0,00

Platiti po računu

Plaćeno prethodne godine Za platiti Model Poziv na broj
0,00 1.855,19 00 1074

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Ukupan iznos sa PDV-om se plaća dobavljaču, dok iznos bez PDV-a ulazi u izračun kalkulacije nabavne vrijednosti trgovačke robe. Kao što je vidljivo na fakturi, osnovica za obračun PDV-a je iznos od 1.484,15 kn te PDV iznosi 371,04 kn. Ukupan iznos fakture s PDV-om iznosi 1.855,19 kn. Na potražnoj strani konta „Dobavljači u tuzemstvu“ knjiži se ukupan iznos fakture s PDV-om. Potraživanja za pretporez u iznosu od 371,04 kn knjiže se na na dugovnoj strani, dok se iznos bez PDV-a knjiži na dugovnoj strani konta „Roba u skladištu“.

Isto kao i kod uvoza, potrebno je izvršiti prijavu PDV-a koji je obračunat prilikom stjecanja dobara do dvadesetog dana u mjesecu koji sljedi nakon obračunskog razdoblja (slika 20.)

Slika 20. PDV Obrazac

II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.)	496.269,68	124.067,81
1. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 5%	0,00	0,00
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 13%	0,00	0,00
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 25%	403.244,94	100.811,62
4. PRIMLJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)	0,00	0,00
5. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 5%	0,00	0,00
6. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 13%	0,00	0,00
7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 25%	93.024,74	23.256,19
8. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 5%	0,00	0,00
9. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 13%	0,00	0,00
10. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 25%	0,00	0,00
11. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 5%	0,00	0,00
12. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 13%	0,00	0,00
13. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 25%	0,00	0,00
14. NAKNADNO OSLOBOĐENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA	0,00	0,00
15. OBRAČUNANI PDV PRI UVOZU	0,00	0,00

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Porezna osnovica te obračunati PDV po stopi od 25% se navode pod stavkom II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE UKUPNO, točka 7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 25%. U ovom slučaju, od 01.05.2019. godine do 31.05.2019. poduzeće je obračunalo ukupno 23.256,19 kn PDV-a od stjecanja dobara, u što ulazi i iznos PDV-a od 5.509,78 kn.

4.4 Ključne razlike u računovodstvenom tretmanu uvoza i stjecanja dobara

Nakon prethodno opisanog računovodstvenog tretmana uvoza i stjecanja dobara te načina utvrđivanja PDV-a, vidljive su određene razlike u navedenim transakcijama. Kod uvoza, osnovicu za obračun PDV-a pri uvozu utvrđuje carina te se ona sastoji od vrijednosti robe navedene na fakturi dobavljača, carine i troškova prijevoza. Bez obzira na valutu koja je navedena na fakturama dobavljača, porezna osnovica mora biti iskazana u domaćoj valuti, u ovom slučaju u kunama. Što se tiče porezne osnovice za obračun PDV-a kod stjecanja dobara iz ostalih država članica EU, nju predstavlja vrijednost robe koja je izdana na fakturi dobavljača, odnosno PDV se obračunava u onoj državi članici koja je tu robu zaprimila.

Kada se roba uvozi iz trećih zemalja, konkretno u prethodno opisanom slučaju, javljaju se tri dobavljača od kojih su dva inozemna i jedan tuzemi. Jedan od inozemnih dobavljača jest onaj od kojeg poduzeće nabavlja robu, dok je drugi poduzeće koje obavlja prijevoz robe do mjesta odredišta. Obzirom da se radi o uvozu, javlja se i treći dobavljač koji pruža špeditorske usluge te prijavljivanje robe carinarnici. Carina utvrđuje osnovicu za obračun carine koja u ovom slučaju iznosi 7,5 % te osnovicu za obračun PDV-a od 25%. Poduzeće koje je u ovom slučaju

uvoznik cjelokupnu fakturu izdanu od špeditera plaća špediteru koji u ime uvoznika plaća PDV Poreznoj upravi. Kod stjecanja, nema carinskih davanja obzirom da se radi o otvorenom jedinstvenom tržištu stoga se ne javlja potreba za uslugama špeditera. Osim dobavljača dobara, javlja se i dobavljač koji pruža usluge prijevoza kako bi roba stigla do odredišta.

Na fakturama inozemnih dobavljača iskazana je jedinična cijena svakog artikla koji je isporučen stoga je moguće utvrditi da roba koja je proizvedena u Italiji znatno skuplja od robe proizvedene u Srbiji. Tako je na primjer jedinična cijena aluminijske folije od 30 metara u Italiji 1,19 eur, dok je jedinična cijena aluminijske folije od 30 metara u Srbiji 0,70 eur, odnosno jeftinija je za 40% u odnosu na foliju proizvedenu u Italiji. Razlika u cijeni se može pripisati strožim propisima EU, skupljoj radnoj snazi i skupljem materijalu u Italiji u odnosu na Srbiju.

Nakon završetka obračunskog razdoblja od mjesec dana, do dvadesetog dana u mjesecu koji slijedi nakon potrebno je prijaviti PDV putem PDV obrasca poreznoj upravi. Porezni obveznik koji treba platiti PDV na stjecanje dobara unutar EU ima pravo na odbitak pretporeza u istom obračunskom razdoblju u kojem je nastala obveza obračuna PDV-a uz ukoliko su ispunjeni uvjeti za odbitak. Za uvoznika oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaju u trenutku uvoza kako je definirano Zakonom o PDV-u prema čl.32.st.1. Porezni obveznik koji uvozi dobra, obračunani PDV može odbiti kao pretporez ukoliko za uvezena dobra ima jedinstvenu carinsku deklaraciju u kojoj je naveden kao uvoznik dobara te u kojoj je iskazan PDV koji treba platiti ili je omogućeno njegovo izračunavanje. Kako je propisano zakonskim odredbama, porezni obveznik može odbiti pretporez pri uvozu neovisno o tome da li je iznos PDV-a koji treba platiti stvarno uplatio u državni proračun, ali je potrebno napomenuti da bez obzira na navedeno to ne znači da uvoznik nije dužan utvrđeni iznos PDV-a od carinske uprave uplatiti u državni proračun, čime se potvrđuje prethodno navedeno da porezna uprava ne priznaje PDV obrazac za određeno obračunsko razdoblje ukoliko na porezno knjigovodstvenoj kartici nije vidljiva uplata PDV-a. Kod PDV-a koji se obračunava kod stjecanja dobara nema stvarnog odlijeva sredstava već se radi o obračunskoj kategoriji obzirom da ga je moguće odbiti u istom obračunskom razdoblju.

Slika 21. prikazuje PDV obrazac za obračunsko razdoblje od 01.05.2019. godine do 31.05.2019. godine za poduzeće SPARTA d.o.o. na kojem je vidljiv obračun PDV-a za isporuke dobara i usluga u Republici Hrvatskoj po stopi od 25%, stjecanje dobara unutar EU

po stopi od 25%, pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 13 % i 25%, pretporez od stjecanja dobara unutar EU po stopi od 25% te preporez pri uvozu.

Slika 21. PDV Obrazac

OBRAZAC PDV

POREZNI OBVEZNIK (naziv/ime i prezime: mjesto, ulica i broj)	POREZNI ZASTUPNIK (naziv/ime i prezime: mjesto, ulica i broj)	NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE
SPARTA TRGOVINA d.o.o. Gramača 3 b ZAGREB		centar
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ/OIB	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ POREZNOG ZASTUPNIKA/OIB	PRIJAVA PDV-a ZA RAZDOBLJE
24427573273		OD 01.05 DO 31.05 GOD: 2019

OPIS	POREZNA OSNOVICA (iznos u kunama i lipama)	PDV PO STOPI 5%, 13% i 25% (iznos u kunama i lipama)
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM TRANSAKCIJAMA DOBARA I USLUGA - UKUPNO (I.+II.)	496.269,68	X X X X X
I. TRANSAKCIJE KOJE NE PODLJEŽU OPOREZIVANJU I OSLOBOĐENE (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)	0,00	X X X X X
1. ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)	0,00	X X X X X
2. ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽAVAMA ČLAN.	0,00	X X X X X
3. ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU	0,00	X X X X X
4. OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU	0,00	X X X X X
5. OBAVLJENE ISPORUKE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH	0,00	X X X X X
6. SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EU	0,00	X X X X X
7. ISPORUKE NOVIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA U EU	0,00	X X X X X
8. TUZEMNE ISPORUKE	0,00	X X X X X
9. IZVOZNE ISPORUKE	0,00	X X X X X
10. OSTALA OSLOBOĐENJA	0,00	X X X X X
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.)	496.269,68	124.067,81
1. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 5%	0,00	0,00
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 13%	0,00	0,00
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 25%	403.244,94	100.811,62
4. PRIMLJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)	0,00	0,00
5. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 5%	0,00	0,00
6. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 13%	0,00	0,00
7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 25%	93.024,74	23.256,19
8. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 5%	0,00	0,00
9. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 13%	0,00	0,00
10. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 25%	0,00	0,00
11. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 5%	0,00	0,00
12. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 13%	0,00	0,00
13. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 25%	0,00	0,00
14. NAKNADNO OSLOBOĐENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA	0,00	0,00
15. OBRAČUNANI PDV PRI UVOZU	0,00	0,00
III. OBRAČUNANI PRETPOREZ - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.)	272.267,47	67.897,63
1. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 5%	0,00	0,00
2. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 13%	1.410,89	183,42
3. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 25%	83.455,29	20.863,87
4. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)	0,00	0,00
5. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%	0,00	0,00
6. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%	0,00	0,00
7. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%	93.024,74	23.256,19
8. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%	0,00	0,00
9. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%	0,00	0,00
10. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%	0,00	0,00
11. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%	0,00	0,00
12. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%	0,00	0,00
13. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%	0,00	0,00
14. PRETPOREZ PRI UVOZU	94.376,55	23.594,15
15. ISPRAVCI PRETPOREZA	X X X X X	0,00
IV. OBVEZA PDV-a U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU: ZA UPLATU (II.-III.) ILI ZA POVRAT (III.-II.)	X X X X X	56.170,18
V. PO PRETHODNOM OBRAČUNU: NEUPLAĆENI PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRIJAVE - VIŠE UPLAĆENO - POREZNI KREDIT	X X X X X	0,00
VI. UKUPNO RAZLIKA: ZA UPLATU / ZA POVRAT	X X X X X	56.170,18
VII. IZNOS GODIŠNJEG RAZMJERNOG ODBITKA PRETPOREZA (%)	0	

OPIS	VRIJEDNOST ISPORUKE (iznos u kunama i lipama)		
VIII. OSTALI PODACI			
1. ZA ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	0,00		
1.1 NABAVA NEKRETNINA	0,00		
1.2 NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ	0,00		
1.3 PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ	0,00		
1.4 NABAVA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00		
1.5 PRODAJA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00		
2. OTUĐENJE(STJECANJE GOSPODARSKE CJELINE ILI POGONA)	0,00		
3. ISPORUKA NEKRETNINA	0,00		
3.1 ISPORUKA IZ ČLANKA 40. ST.1. TOČKA J I K ZAKONA	0,00	BROJ NEKRETNINA	0
3.2 ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 4. ZAKONA	0,00	BROJ NEKRETNINA	0
3.3 ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZIVE PDVom	0,00	BROJ NEKRETNINA	0
4. UKUPNO PRIMLJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU+TREĆE ZEMLJE)	0,00		
5. UKUPNO OBAVLJENE USLUGE POREZNIM OBVEZNICIMA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU+TREĆE ZEMLJE)	0,00		
6. PRIMLJENA DOBRA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA	0,00		
7. POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA	NE		

☐ _____ kn
POVRAT

Obračun sastavio: ZVJEZDANA VITAS

☐ _____ kn
PREDUJAM

Kontakt: racunovodstvo.vitas1@gmail.com

☐ _____ kn
USTUP POVRATA

Potpis

Izvor: Računovodstvo Vitas d.o.o.

Pod stavkom IV. se iskazuje podatak o obvezi PDV-a za razdoblje oporezivanja, odnosno iskazuje se iznos za uplatu ili za povrat PDV-a. Obzirom da je iznos pod stavkom II koja se odnosi na obavljene isporuke veći od iznosa pretporeza iskazanog pod stavkom III u ovom slučaju, iskazuje se obveza za uplatu u iznosu od 56.170,18kn.

Da je iznos pod stavkom II bio manji od iznosa pod stavkom III tada bi poduzeće imalo pravo na povrat PDV-a te bi Porezna uprava bila dužna, u roku od 30 dana od dana podnošnja PDV obrasca, vratiti prijavljenju razliku.

Bez obzira na carinska oslobođenja i jedinstveno tržište EU, rukovodeći u poduzeću SPARTA d.o.o. iskazuju veću naklonost prema suradnji s dobavljačima iz trećih zemalja, u ovom slučaju iz Srbije navodeći razloge kao što su niže cijene te kvalitetnija roba. Na temelju navedenog može se zaključiti da bez obzira na jedinstvenost i otvorenost tržišta EU, poduzeća i dalje imaju tendenciju za nastavak suradnje s trećim zemljama.

5. Zaključak

Implementacijom Direktiva, Uredbi, pravila i propisa EU, Republika Hrvatska se suočila s izmjenom i prilagodbom nacionalnog zakonodavstva, uključujući i izmjenu Zakona o PDV-u. Okruženje koje je stvoreno podložno je konstantnim izmjenama s kojima se najviše suočavaju porezni obveznici od kojih se zahtjeva brzo usvajanje te implementacija u poslovanje. Svrha usvajanja navedenog je izjednačavanje uvjeta poslovanja među svim članicama EU koje čine dio jedinstvenog unutarnjeg tržišta. Iako za sve članice vrijede ista pravila, u određenim segmentima one imaju pravo kreiranja vlastitih, kao što je određivanje stope PDV-a.

Kroz Zakon o PDV-u te Pravilnik o PDV-u definirani su pojmovi koje se odnose na poreznog obveznika, oporezivi događaj te mjesto oporezivanja, kao i oslobođenja od poreza na dodanu vrijednost. Prije ulaska Republike Hrvatske u EU, uvoz se odnosio na sav unos dobara neovisno iz koje zemlje, dok se sada nakon ulaska Republike Hrvatske u EU, za unos dobara iz država članica EU, primjenjuje naziv „stjecanje dobara“. Za transparentno trgovanje porezni obveznici su dužni posjedovati PDV identifikacijski broj, a uvedeni su i pojmovi poput praga stjecanja i mjesta odredišta, odnosno porijekla. Prilikom uvoza, PDV se obračunava i plaća u onoj državi u kojoj su ta dobra završila isto kao i kod stjecanja dobara. Kod uvoza dolazi do odljeva novčanih sredstava iz poduzeća za podmirenje obveza za PDV, dok kod stjecanja nema stvarnog odljeva novčanih sredstava iz poduzeća jer se radi o obračunskoj kategoriji. Ukoliko su zadovoljeni svi uvjeti propisani Zakonom o PDV-u, poduzeće ima pravo na odbitak pretporeza u istom obračunskom razdoblju u kojemu je nastala i obveza obračuna PDV-a. Porezni obveznik je dužan do dvadesetog dana u mjesecu predati PDV Obrazac s ispravnim podacima na Poreznu upravu kako bi se utvrdio iznos obveze ili preplate.

Primjerom iz prakse je pobliže objašnjen cijeli proces uvoza i stjecanja dobara kroz porezni i računovodstveni tretman te potvrđeno sve prethodno navedeno i definirano Zakonom o PDV-u. Poduzeće SPARTA d.o.o. izrazilo je naklonost prema uvozu bez obzira na dodatne troškove carine i špediterskih usluga koji se ne javljaju prilikom stjecanja dobara iz drugih država članica. Svoje zadovoljstvo pripisuju jeftinijoj i kvalitetnijoj trgovačkoj robi. S aspekta države, ona ostvaruje značajne prihode od poreza na dodanu vrijednost koji se plaćaju u državi odredišta čime se financira cjelokupni javni sektor.

LITERATURA

1. Andrijić, I. (2005). Poslovanje u vanjskoj trgovini. Zagreb: Mikrorad
2. Baban, I. (2016). PDV: Posebnosti poslovanja sa EU i trećim zemljama [online]. FINPROJEKT. Dostupno na: <http://finprojekt.hr/wp-content/uploads/2016/05/PDV-POSEBNOSTI-POSLOVANJA-SA-EU-I-TREĆIM-ZEMLJAMA.pdf> [17. Veljače 2020].
3. Carinska uprava (2016). Novi obrazac Deklaracije o carinskoj vrijednosti [online]. Dostupno na: <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinska-tarifa-vrijednost-i-podrijetlo/carinska-vrijednost/informacije-4270/novi-obrazac-deklaracije-o-carinskoj-vrijednosti/4024> [27.travanj 2020.].
4. Carinska uprava. Carinski propisi [online]. Dostupno na: <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/carinski-propisi/2484> [20.veljače 2020.].
5. Carinska Uprava. Zajednička carinska tarifa EU [online]. Dostupno na: https://carina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Dokumenti/Globalni/NDoc_1368.pdf [20.veljače 2020.].
6. Čipčić Lolić, M. (2015). Međunarodna ekonomija [online]. Split: Sveučilišni odjel za stručne studije. Dostupno na: https://www.oss.unist.hr/sites/default/files/file_attach/Me%C4%91unarodna%20ekonomija%20-%20Marina%20Loli%C4%87%20%C4%8Cip%C4%8Di%C4%87.pdf [02.ožujka 2020.].
7. Čović, H. (2013). Uputa za primjenu postupka 42 i 63 [online]. Zagreb: Ministarstvo financija – Carinska Uprava. Dostupno na: https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Procedure/Naputci//Uputa%209_19.pdf [14. Veljače 2020].
8. Državni zavod za statistiku (2019) Priopćenje: Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom u 2018. godini [online]. Dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/04-02-02_01_2019.htm [21.04.2020.].
9. EUR-Lex (2006). Direktiva Vijeća 2006/112/EZ [online]. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=EN> [21. travnja 2020.].
10. Europa.eu. Pravila o PDV-u i stope PDV-a [online]. Dostupno na: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_hr.htm [21.travnja 2020.].
11. Europska komisija (2014) Politike Europske unije: Carine. Dostupno na: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/hr/customs_hr.pdf [13.veljače 2020.].

12. Europska komisija (2016). Prilog prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između država partnera Istočnoafričke zajednice, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane [online]. Dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:642a3ade-d186-11e5-a4b5-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_17&format=PDF [27. Travnja 2020.]
13. Europska Unija. Teme Europske Unije: Carine [online]. Dostupno na: https://europa.eu/european-union/topics/customs_hr [21. veljače 2020.]
14. Filipović, K. (2015) Trostrani posao i povezane transakcije u sustavu poreza na dodanu vrijednost Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke. Poslijediplomski specijalistički rad. Zagreb: Ekonomski fakultet
15. Horvat Jurjec, K. (2013) Uvoz dobara u EU, odnosno RH s motrišta PDV -a. *Računovodstvo, revizija i financije* [online], 13(11). Dostupno na: http://www.rri.hr/Uvoz_dobara_u_EU_odnosno_RH_s_motrista_PDV_a-15159C.pdf [20. veljače 2020.]
16. Horvat Jurjec, K. (2013) Uvoz dobara u EU, odnosno RH s motrišta PDV -a. *Računovodstvo, revizija i financije* [online], 13(11). Dostupno na: http://www.rri.hr/Uvoz_dobara_u_EU_odnosno_RH_s_motrista_PDV_a-15159C.pdf [20. veljače 2020.]
17. Igler, W. (2019). Europska Unija i Svjetska trgovinska organizacija. Europski parlament [online]. Dostupno na: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hr/FTU_5.2.2.pdf [13. veljače 2020.]
18. Ivaković, Č. i Stanković, R. i Šafran, M. (2010). *Špedicija i logistički procesi*. Zagreb: Fakultet prometnih znanosti
19. Javor, Lj. (2013). PDV u Republici Hrvatskoj od 1. srpnja 2013. Zagreb: TEB – poslovno savjetovanje
20. Jurjec Horvat, K. (2013). *Uvoz dobara u EU, odnosno RH s motrišta PDV-a*. Računovodstvo, revizija i financije, 11 (13)
21. Kalčić, R. i Kuliš, D. i KesnerŠkreb, M., ur. (2011) *Vodič kroz europske direktive o porezu na dodanu vrijednost*. Zagreb: Institut za javne financije
22. Kovač, I. (2012) Analiza međunarodne robne razmjene Republike Hrvatske od godine 2001. do 2010. Ekonomski pregled [online], 63 (1-2). Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=117287 [17.veljače 2020.]
23. Kumpan, A. (2009). Teretni list u kopnenom, pomorskom i zračnom prijevozu [online]. Zagreb: Pravni fakultet. Dostupno na: https://www.pravo.unizg.hr/download/repository/Teretni_list_u_kopnenom%2C

- [pomorskom i zracnom prijevozu.pdf](#) [21.travanj 2020.]
24. Lazibat, T. i Kolaković, M. (2004). Međunarodno poslovanje u uvjetima globalizacije. Zagreb: Sinergija nakladništvo
25. Letinić, S. (2015). *Oporezivanje poduzeća – predavanja* [online]. Požega: Sveučilište u Požegi. Dostupno na: <https://www.vup.hr/Data/Files/150929143651215.pdf> [21.travnja 2020.]
26. Markota, Lj. (2013) Porezni položaj stjecanja dobara unutar EU. *Računovodstvo, revizija i financije*, 11 (13)
27. Matković, B. (2014). Prekršajna i kaznena odgovornost za neplaćanje poreza i carine. *Računovodstvo i porezi u praksi* [online], 4 (2014). Dostupno na: <https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/casopisprivitak/ripup14-04-098.pdf> [25.veljače 2020.]
28. Narodne novine (2007). Uredba o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine. Zagreb: Narodne novine d.d. 5/2007
29. Narodne novine (2005). Odluka o uvjetima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom. Zagreb: Narodne novine d.d. broj 18/06
30. Narodne novine (2013) *Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost* [online]. Zagreb: Narodne novine d.d. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_79_1633.html [21. travnja 2020.]
31. Narodne novine (2013) *Zakon o porezu na dodanu vrijednost* [online]. Zagreb: Narodne novine d.d. 73/2013. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/1455/Zakon-o-porezu-na-dodanu-vrijednost-> [21.04.2020.]
32. Pisačić Klarić, M. i Manojlović, N. i Pisačić M. (2018). Promjene stope PDV-a i pokazatelji profitabilnosti u ugostiteljstvu. *Obrazovanje za poduzetništvo – E4E* [online], 8 (1). Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=298313 [23.veljače 2020.]
33. Porezna Uprava (2013). PDV identifikacijski broj [online]. Dostupno na: [https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Obavijest%20u%20vezi%20PDV%20identifikacijskog%20broja%20\(22.05.2013\).pdf](https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Obavijest%20u%20vezi%20PDV%20identifikacijskog%20broja%20(22.05.2013).pdf) [28.veljače 2020.]
34. Porezna Uprava (2013). Registriranje za potrebe PDV-a, PDV ID broj i VIES sustav [online]. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Lists/mislenje33/Display.aspx?id=18700 [01. Ožujka 2020]
35. Porezna Uprava (2016). Porezni nadzor [online]. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf

36. Porezna uprava. Porez na dodanu vrijednost – Predmet oporezivanja [online]. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Lists/mislenje33/Display.aspx?id=18710 [27. travanj 2020.]
37. Porezna Uprava. Porez na dodanu vrijednost [online]. Dostupno na: <https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Stranice/PDViEU.aspx> [24.veljače 2020.]
38. Porezna uprava. Preporuka za dodjelu PDV identifikacijskog broja iz razloga odustajanja od praga stjecanja [online]. Dostupno na: [https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Preporuka%20za%20dodjelu%20PDV%20id%20broja%20jer%20odustaju%20od%20praga%20stjecanja%20\(17.09.2013.\).pdf](https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Preporuka%20za%20dodjelu%20PDV%20id%20broja%20jer%20odustaju%20od%20praga%20stjecanja%20(17.09.2013.).pdf) [24. Travnja 2020.]
39. Porezna uprava. Prijava PDV-a [online]. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Lists/mislenje33/Display.aspx?id=18720 [24.veljače 2020.]
40. Savjetodavna služba Hrvatske Obrtničke Komore. Što je PDV identifikacijski broj i kako se dobiva? [online]. Dostupno na: http://infos.hok.hr/faq/c_porezi_i_carine/c3_pdv/sto_je_pdv_identifikacijski_broj_i_kako_se_dobiva [27.veljače 2020.]
41. Segetlija, Z. (2011) Ekonomika trgovine. Zagreb: Novi Inkubator
42. Šimović, H. (2007). Porez na dodanu vrijednost i trošarine. Skripta. Zagreb: Ekonomski fakultet
43. ŠkrebKesner, M. (2003). Carina. *Financijska teorija i praksa [online]*, 27(2003). Dostupno na: <file:///C:/Users/BB/Downloads/skreb.pdf> [15.veljače 2020.]
44. TEB – poslovno savjetovanje (2020). Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Nar.nov., br. 1/20) [online]. Dostupno na: <https://www.teb.hr/novosti/2020/pravilnik-o-izmjenama-i-dopunama-pravilnika-o-porezu-na-dodanu-vrijednost-nar-nov-br-120/> [26.veljače 2020.]
45. Tim4Pin (2014). Suspendiranje PDV identifikacijskog broja [online]. Dostupno na: <http://tim4pin.hr/suspendiranje-pdv-identifikacijskog-broja/> [24. Travnja 2020.]
46. Turčić, Z. (2015) Hrvatsko gospodarstvo u vanjskotrgovinskoj razmjeni. *Poslovna izvrsnost* [online], 9 (1). Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=206356 [12. veljače 2020.], str. 168
47. Vrgoč, N. (2014) Pregled značajnijih mišljenja i uputa središnjice Porezne uprave uz Zakon o PDV-u koji je na snazi od ulaska RH u EU. U: AljinovićVarač, Ž. Ur., Računovodstvo, financije i porezi u praksi. Split: Udruga računovođa i financijskih djelatnika Split. Str. 75-94

48. Vrgoč, N. (2014) Pregled značajnijih mišljenja i uputa središnjice Porezne uprave uz Zakon o PDV-u koji je na snazi od ulaska RH u EU. U: AljinovićVarač, Ž. Ur., Računovodstvo, financije i porezi u praksi. Split: Udruga računovođa i financijskih djelatnika Split. str. 75-94
49. Zakarija, A. i Cindori, S. (2016). Prevencija prijevara u sustavu poreza na dodanu vrijednost u okvirima Europske Unije. *Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J.J.Strossmayera u Osijeku [online]*, 32 (3-4). Dostupno na: file:///C:/Users/BB/Downloads/cindori_zakarija.pdf [01. ožujka 2020.], str. 71-90
50. Zaloker, D. (2016). Ne zaboracite prag stjecanja. TEB-poslovno savjetovanje [online]. Dostupno na: <https://www.teb.hr/novosti/2016/ne-zaboravite-na-prag-stjecanja-dobara/> [21. travnja 2020.]

POPIS SLIKA

Slika 1. Faktura dobavljača ALUPRODUKT d.o.o.....	42
Slika 2. Faktura dobavljača DRAGAČEVAC d.o.o. za usluge prijevoza	43
Slika 3. Međunarodni tovarni list	44
Slika 4. Međunarodni tovarni list	45
Slika 5. Faktura dobavljača STAN-FAR d.o.o. za špeditorske usluge	46
Slika 6. Carinska deklaracija kao prilog fakturi špeditera	47
Slika 7. Kalkulacija nabavne vrijednosti trgovačke robe	48
Slika 8. Ulazni račun 233 iz knjige URA.....	49
Slika 9. Ulazni račun 39 iz posebne evidencije ulaznih računa.....	51
Slika 10. Ulazni račun 41 iz posebne evidencije knjige ulaznih računa	52
Slika 11. PDV Obrazac.....	52
Slika 12. Porezno-knjigovodstvena kartica.....	53
Slika 13. VIES sustav za provjeru PDV identifikacijskog broja	54
Slika 14. Faktura dobavljača ROTOFRESH-ROTOCHEF S.R.L.	55
Slika 15. Faktura dobavljača AUTOPRIJEVOZ MARIO za usluge prijevoza.....	56
Slika 16. CMR list kao prilog fakturi dobavljača za usluge prijevoza	57
Slika 17. Kalkulacija nabavne vrijednosti robe	58
Slika 18. Ulazna faktura 5 iz posebne evidencije knjige URA	59
Slika 19. Ulazna faktura 244 za prijevoz	60
Slika 20. PDV Obrazac.....	61
Slika 21. PDV Obrazac.....	63

POPIS TABLICA

Tablica 1. Nastanak obveze za obračun PDV-a pri stjecanju dobara unutar EU i odbitak pretporeza..	13
Tablica 2. Stope PDV-a u članicama EU	22
Tablica 3. Poseban postupak oporezivanja marže	31